MANS VOLVO
2018

SOMMAR

AUGSTAIS KRASTS
Iepazīstiet Zviedrijas ziemeļus

APBRĪNOJAMI MATERIĀLI
Ar baktērijām piesātinātas sporta kurpes, zirnekļu tīmekļi un fotokatalītiska krāsa

SCANDI-NOIR
Kā zviedru detektīvliteratūra iekaroja pasauli

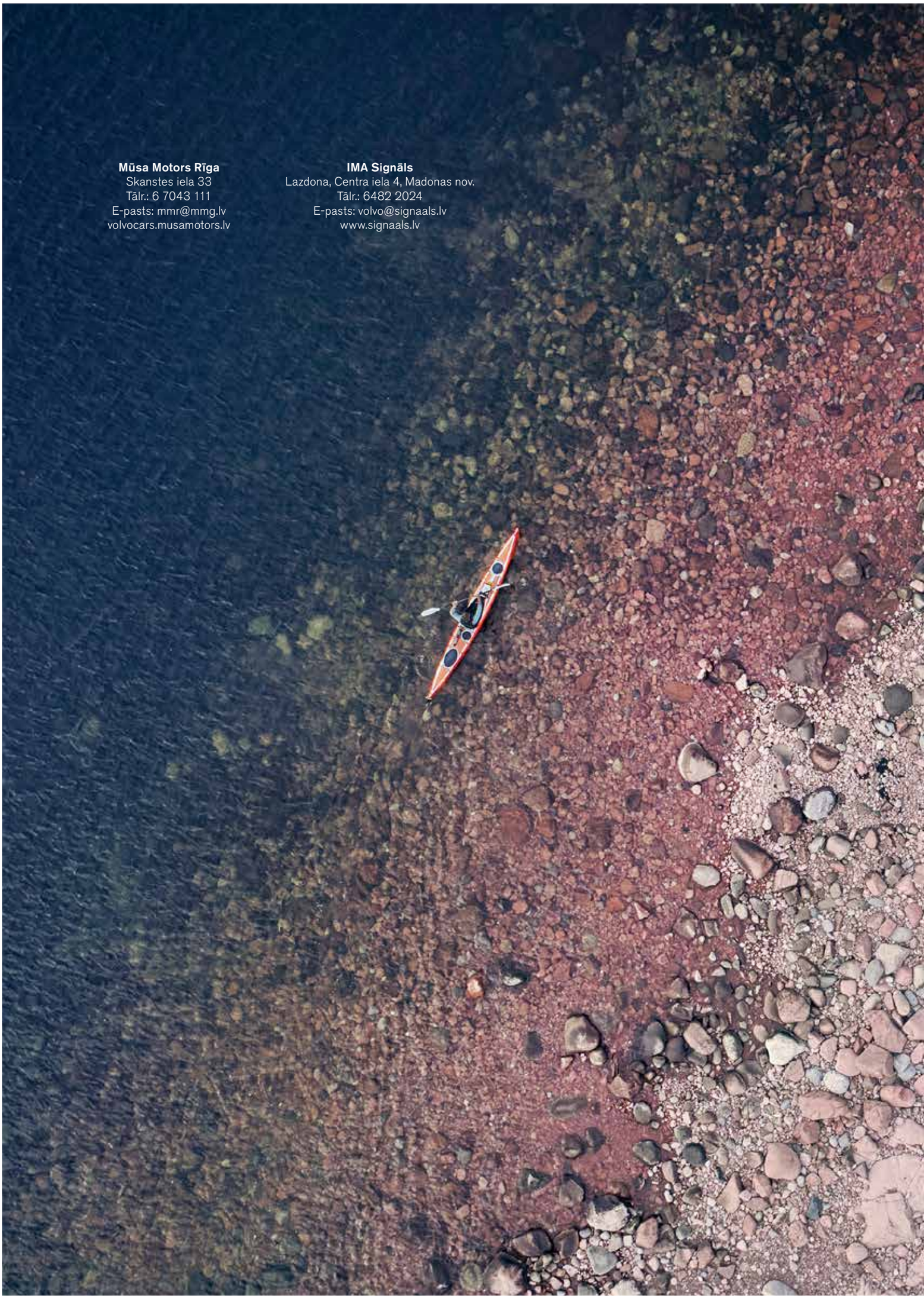

Mūsa Motors Rīga
Skanstes iela 33
Tālr.: 6 7043 111
E-pasts: mmr@mmg.lv
volvocars.musamotors.lv

IMA Signāls
Lazdona, Centra iela 4, Madonas nov.
Tālr.: 6482 2024
E-pasts: volvo@signaals.lv
www.signaals.lv

JAUNS SKATPUNKTS

VASARA 2018

5

ZIŅKĀRĪGAIS ZVIEDRS

MATERIĀLI

Iedvesmojoties no unikālā materiālu apvienojuma, kas piešķir Volvo XC40 salonam tā neparasti izteiksmīgo raksturu, iepazīsimies ar neparastākajiem un izcilākajiem materiāliem, kas tieši šobrīd tiek radīti – ar baktērijām piesātinātas sporta kurpes, jakas no zirnekļu tīmekļiem, fotokatalītiska krāsa un celtniecības bloki no zīmuļu grafīta.

19

IEDVESMOTS

SKANDINĀVU *NOIR*

Jau vairāk nekā desmit gadus detektīvliteratūras fenomens, ko dēvē par "skandināvu *noir*", dominē starptautiskajos bestselleru sarakstos un piesaista TV skatītāju uzmanību visā pasaulē.
Mēs tikāmies ar Hansu Rozenfeldtu, zviedru detektīvžanra rakstnieku un slavenā TV seriāla *The Bridge* radītāju, lai apspriestu Zviedrijas "noslēpumaino pusi"..

21

STĀSTS

AUGSTAIS KRASTS

Ar dažiem kajakiem devāmies uz Zviedrijas ziemeļiem, lai iepazīstu Augstā krasta skaistās dabas ainavas – un paši savām acīm pārliecinātos, kas īsti padara šo apvidu tik neparastu un iedvesmojošu.

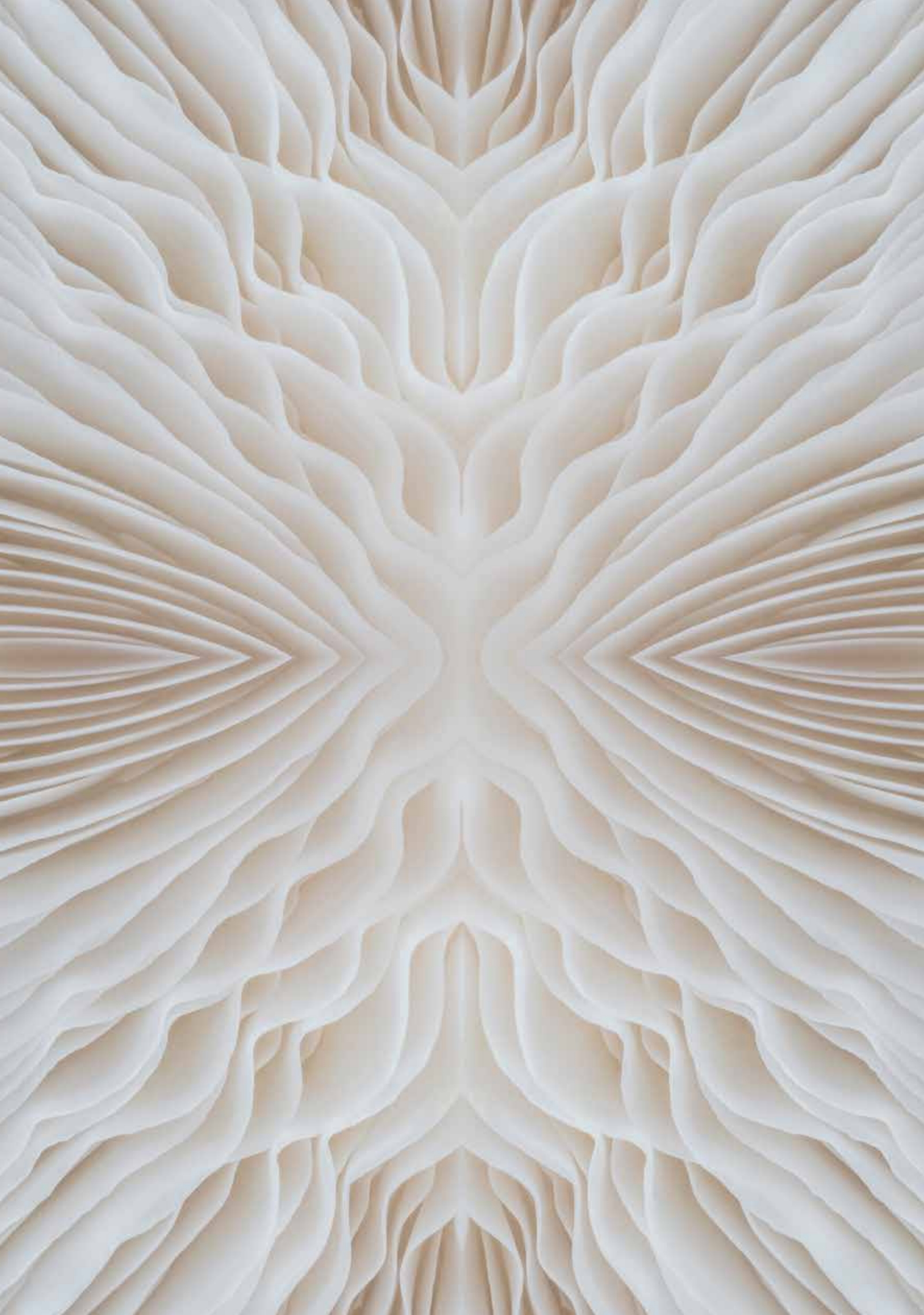

MATERIĀLI

NO SAPŅIEM – REALITĀTĒ

Iedvesmojoties no unikālā materiālu apvienojuma, kas piešķir *Volvo XC40* salonam tā neparasti izteiksmīgo raksturu, un arī no dizaineru idejām, iepazīsimies ar neparastākajiem un izcilākajiem materiāliem, kas tieši šobrīd tiek radīti – ar baktērijām piesātinātas sporta kurpes, jakas no zirnekļu tīmekļiem, fotokatalītiska krāsa un celtniecības bloki no zīmuļu grafīta.

TEKSTS / MATT O´LEARY

“Mūs ļoti iedvesmo mijiedarbība starp skandināviem raksturīgo dabas mīlestību un Skandināvijas mūsdienīgāko tehnoloģiju radīšanas tradīcijām.”

ERIK ÅLEBY, SALONA DIZAINERIS

Pēc *Volvo XC40* pirmizrādes tā salona dizains izraisīja sensāciju. Tas bija īsti mūsdienīgs automobilis, izstrādāts mūsdienu dzīvesstila piekritējiem, sniedzot iespējas tā īpašniekiem brīvi paust savu gaumi. Materiāli, kas pieejami salona apdarei, bija īsts apvērsums luksusa salonos tradicionāli izmantotajai kombinācijai “koks un āda”, lieliski atbilstot visa automobiļa raksturam un dizainam kopumā.

Eriks Olebī (Åleby), viens no dizaineriem, kas izstrādāja *XC40* salonu, pastāstīja, kā viņš un kolēģi saņēma uzdevumu radīt ko tādu, kas nebūtu tikai *XC90* un *XC60* “mazais brālītis”. Bija jāizstrādā īsts un pilnvērtīgs *Volvo* automobilis, kas atspoguļotu uzņēmuma vērtību mantojumu, vienlaikus spilgti izceļot savu individuālo izteiksmes formu.

Lai varētu radīt spēcīgu pirmo iespaidu, Eriks kopā ar komandas biedriem vispirms pievērsās auto salona materiāliem. Izstrādājot koncepciju un izvēloties materiālus, atradās negaidīti noderīgi iedvesmas avoti. “Mēs pievērsām uzmanību citiem skandināvu zīmoliem tādās nozarēs kā mode, mēbeles un sporta apģērbi,” stāsta Eriks. “Mēs gribējām modernizēt *Volvo* zīmolu, izmantojot tādus materiālus, kas šķiet negaidīti, taču ir ļoti rūpīgi izstrādāti. Un mēs gribējām sagādāt pircējiem patīkamu pārsteigumu – ak, tas ir kaut kas citāds, man tas patīk!” Rezultātā *XC40* salonā atrodama ar iedvesmu radīta unikāla materiālu kombinācija, tostarp paklājiņu un starpliku filcs no pārstrādāta poliestera un āda *Oxide Red* tonī, kas atgādina tradicionālo zviedru lauku mājiņu raksturīgo tumši sarkano krāsu.

Dizaineri centās ieviest inovācijas tā, lai nebūtu pavisam jāatsakās no tradīcijām. “Mēs visu laiku meklējam jaunus materiālus, ko izmantot mūsu automobiļos,” Eriks paskaidro. “Mēs tos atrodam nozaru izstādēs, citās dizaina jomās ārpus mūsējās, žurnālos, pie mūsu piegādātājiem un arī savā skandināvu mantojumā. Vienlaikus mūs ļoti iedvesmo arī skandināviem raksturīgā dabas mīlestības mijiedarbība ar mūsdienīgāko tehnoloģiju radīšanas tradīcijām.”

MATERIĀLU PASAULE

Katram jaunam materiālam, kas tiks izmantots *Volvo* automobilī, nepieciešama – kā uzsver Eriks – “augsta funkcionalitātes pakāpe un vismūsdienīgākais dizains”. Ļoti ieteicams arī, lai tas būtu ilgtspējīgs, un visinteresantākos iedvesmas avotus var atrast dabā. Taču *Volvo Cars* dizaineri nav vienīgie, kuri pievēršas šādām ietekmēm. Tāda tendence vērojama visā materiālu zinātnē kopumā.

Piemēram, aplūkosim tā saucamo brīnumma-

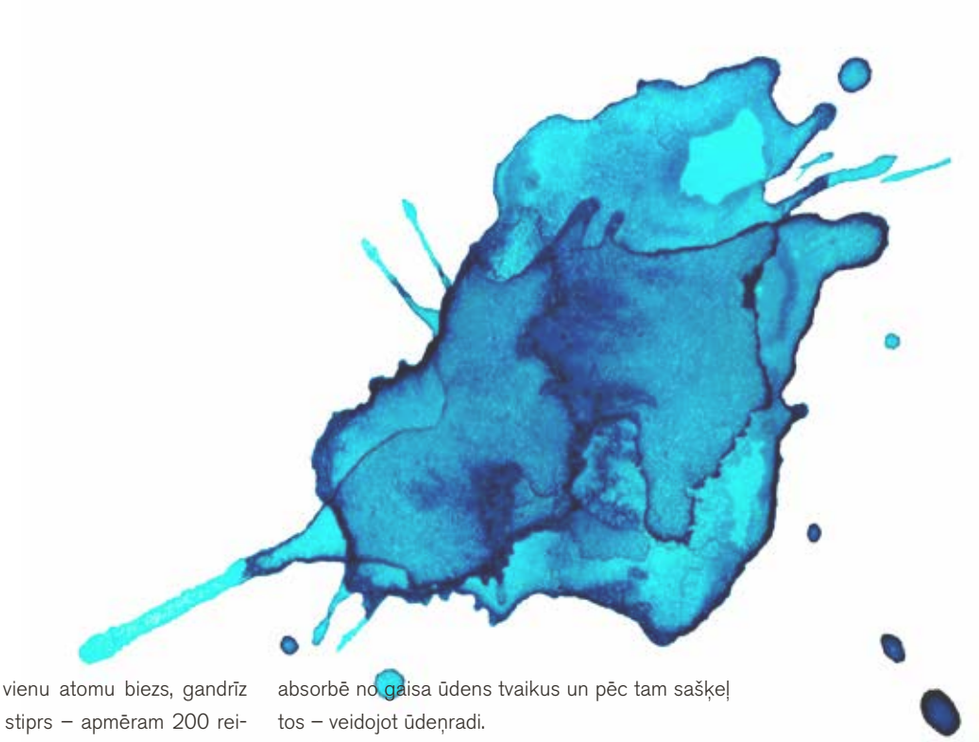

teriālu grafēnu. Tas ir vienu atomu biezs, gandrīz caurspīdīgs un ļoti, ļoti stiprs – apmēram 200 reizes stiprāks par visstiprāko tēraudu. Tas arī ļoti labi vada elektrību, ir ļoti magnētisks un neparasti labi spēj absorbēt gaismu. Taču, būdams tik plāns un grūti izgatavojams, tas neizrādījās pārāk noderīgs praktiskajā dzīvē – vismaz līdz šim. 2017. gadā MTI (Masačūsetsas Tehnoloģiju Institūta) zinātnieku grupa izstrādāja jaunu materiālu, kurā, izmantojot 2D grafēnu, izveidota sūklim līdzīga 3D struktūra, kas ir pārsteidzoši viegla, tomēr joprojām vairākas reizes stiprāka par tēraudu.

ZIRNEKLĪTIS TĪKLU AUDA...

Šī jaunā grafēna struktūra tika izstrādāta, gūstot iedvesmu dabā – vērojot sūkļu un koraļļu struktūru – un daba tāpat iedvesmojusi arī vēl vienu apbrīnojamu materiālu, kas tagad jau tiek komerciāli ražots. Tādu, kas izklausās vienlīdz neparasts un biedējošs. Vai jūs gribētu valkāt jaku, kas darināta no zirnekļu tīmekļiem?

Fabrikas un fermas, pilnas ar ložņājošu tarantulu bariem, nešķiet tīkamas nākotnes ainas, taču nevajag baidīties – šī auduma tapšanā zirnekļi nav piedalījušies. Tas ir pilnīgi jauns produkts, kas izgatavots no īpaši izstrādātiem sintētiskiem proteīniem. Taču tam piemīt visas īsta zirnekļu tīmekļa īpašības – tas ir apbrīnojami stiprs, izturīgs un elastīgs. Līdz ar to tas ir lieliski piemērots skarbiem laikapstākļiem un aktīvām fiziskām nodarbēm. Aktīvās atpūtas apģērbu ražošanas uzņēmums *The North Face* uzsācis sadarboties ar sintētiskā zīda ražotāju *Spiber*, lai izstrādātu no šiem brīnumdiegiem savas jakas *Moon Parka* "zelta" versiju.

KRĀSOT AR ENERĢIJU

Vēl viens jauns materiāls, kas izstrādāts, ņemot vērā nākotnes līmeņa ilgtspēju, ir fotokatalītiskā krāsa. Tā ne tikai lieliski izskatās uz sienām, bet arī absorbē no gaisa ūdens tvaikus un pēc tam sašķeļ tos – veidojot ūdeņradi.

Šo ūdeņradi var savākt un izmantot kā enerģijas avotu degvielas šūnu un iekšdedzes motoru darbināšanai. Melburnas Universitātes RMIT Austrālijā zinātnieki uzskata, ka šī metode varētu palīdzēt nākotnes pilsētu enerģijas apgādē – iegūt enerģiju no ūdens, netērējot to no ūdensvada.

MTI zinātnieki izstrādājuši audumu, kas impregnēts ar *E coli* baktērijas nekaitīgu formu. Pēc tam no šī auduma izgatavoti sporta apavi. Taču šis materiāls, kļūstot mitrs, nerada enerģiju, bet gan sāk spīdēt. Citiem vārdiem sakot – ja dosieties skriet vakara tumsā, jūsu sporta kurpes sāks spīdēt, kad kājas būs sasvīdušas.

NĀKOTNE

Ir aizraujoši sekot jaunizgudroto materiālu turpmākajām gaitām – vai tie atradīs pielietojumu praktiskajā dzīvē. Daži no tiem ir patiesi apbrīnojami. Bet citi – ja raugāmies uz tiem ļoti apdomīgi, praktiski un bez iztēles – var šķist bezjēdzīgi. Taču atcerieties, ko kādreiz daudzi ar nepatiku teica par plastmasas otrreizēju pārstrādi: "Jā, tas ir ļoti jauki, tomēr diez vai ieviesīsies dzīvē."

Reiz nākotnē, kad dzīvosim grafēna sūkļu mājās un brauksim automobiļos ar sēdekļu apdari no zirnekļu tīmekļiem, mums varbūt šķitīs mazliet dīvaini, ka daži tāpat šaubījušies arī par mūsu spīdošajām sporta kurpēm.

UZDROŠINIES ATŠĶIRTIES

KARÜN

Kas kopīgs veciem, izmestiem zvejas tīkliem, novalkātu džinsu kaudzēm un krituši kokiem Patagonijā? Atbilde ir – saulesbrilles. Nesaprotat? Neraizējieties, viss kļūs skaidrs, kad iepazīsimies ar Tomasu Kimberu – vīru, kurš radījis unikālu saulesbriļļu sēriju, kas izstrādātas tā, lai palīdzētu cilvēkiem ieraudzīt pasauli pozitīvākā gaismā.

Kad cilvēki grib saskatīt dzīvē tikai labo un patīkamo, tiem bieži pārmet raudzīšanos uz pasauli caur rožainām brillēm. Bet kas gan tur slikts? Kāpēc lai mēs neuztvertu apkārtējo pasauli mazliet pozitīvāk – pamudinot arī citus rīkoties tāpat?

Tāda doma iedvesmojusi *Karün* – jaunu, inovatīvu Čīles uzņēmumu, kas specializējas augstas kvalitātes saulesbriļļu ražošanā, smeļot idejas no dabas un izmantojot visnegaidītākos materiālus, tādus kā krituši koki, veci zvejas tīkli un novalkāti džinsi. Šī ideja ir unikāla, un *Karün* dibinātājs Tomass Kimbers cer, ka tā rosinās cilvēkus paraudzīties uz pasauli no jauna, pozitīvāka skatupunkta.

VĪRS AIZ SAULESBRILLĒM

Kad Tomasam Kimberam bija 18 gadi, viņš sāka studēt ekonomiku kādā no dzimtās Čīles universitātēm. Taču drīz vien viņš sāka apšaubīt ideju, kas bija pamatā mācītajam ekonomikas modelim. Pašā dziļākajā būtībā kaut kas nešķita pareizi. Doma, ka lielais vairākums uzņēmumu pastāv tikai tādēļ, lai gūtu maksimālu peļņu, bieži nemaz neņemot vērā darbiniekiem un videi izraisītās sekas, viņam bija pilnīgi nepieņemama.

Pēc nelielām pārdomām Tomass pameta studijas un devās pasaulē gūt jaunu pieredzi. "Pēc aiziešanas no universitātes es daudz ceļoju Patagonijas mežonīgajos apvidos. Šo pirmatnēji maģisko dabas apvidu kontrasts ar pilsētā valdošo pastāvīgo stresu palīdzēja man saprast, ka ir obligāti nepieciešams mainīt mūsu ekonomikas darbības principus."

Taču, ja jau Tomass vēlējās izmainīt ekonomikas darbību, viņam vispirms bija jāpierāda, ka ir iespējams izmainīt uzņēmuma vadības metodes. Tāpēc viņš 2012. gadā nodibināja *Karün*. Čīles pamatiedzīvotāju – indiāņu mapuču valodā *Karün* nozīmē "būt dabai". Ar *Karün* Tomass apņēmās parādīt, ka biznesā var būt arī alternatīvas. Ka uzņēmējdarbība var kalpot ne tikai kā peļņas avots, bet darīt labu visiem.

POZITĪVĀKS VĒSTĪJUMS

Ceļojumu laikā Patagonijas mežonīgajos apvidos Tomass sāka domāt par modes industriju. Un, jo vairāk viņš par to gudroja, jo skaidrāk apjauta, ka tā sniedz reālu iespēju panākt pozitīvas pārmaiņas. Attiecībā uz vides piesārņojumu modes industrija ir viena no mūsu planētas lielākajiem grēkotājiem. Taču tai piemīt arī ietekme un potenciāls globāla vēstījuma nodošanai miljoniem cilvēku. Un tieši tāds bija Tomasa mērķis – nosūtīt īsto un pareizo vēstījumu.

Kā būtu, ja modes industrija, piesārņojuma radīšanas un pārmērīga patēriņa veicināšanas vietā, piedalītos pozitīvāku un atbildīgāku attieksmi rosinoša vēstījuma izplatīšanā? Kā saka pats Tomass, "empātija, mīlestība un apzinīguma vēstījums". Bet kādu gan produktu Tomass varētu izmantot jau kopš universitātes laikiem sapņoto pārmaiņu popularizēšanai? Atbilde nebija ilgi jāmeklē – saulesbrilles.

"Saulesbrilles ir modes industrijas ikona," Tomass skaidro. "Caur tām mēs skatāmies uz pasauli. Tāpēc man radās doma izmantot saulesbrilles kā instrumentu vēstījuma izplatīšanai. Lai pierādītu, ka mēs varam izgatavot augstākās kvalitātes brilles ar pilnīgi atšķirīga procesa palīdzību un no pilnīgi citādiem materiāliem." Un tieši to *Karün* ir izdevies paveikt.

FOTO: PIA VERGARA

JAUNIZGUDROTA MODES IKONA

Līdz šim uzņēmums *Karün* izlaidis trīs ekskluzīvas kolekcijas. Katru no tām raksturo izsmalcināts dizains un unikāli rāmji, kas izgatavoti no visai netradicionāliem materiāliem. Pirmās kolekcijas briļļu rāmji bija izgatavoti no Patagonijas mežos kritušajiem kokiem. Otrās kolekcijas briļļu rāmji bija darināti no okeānā atrastiem izmestiem zvejas tīkliem. Savukārt pašā jaunākajā kolekcijā rāmji tapuši no atkritumu izgāztuvēs savāktiem veciem, novalkātiem džinsiem.

Bet kā gan *Karün* izvēlas materiālus briļļu dizainiem? "Varbūt tas izklausās mazliet banāli, taču materiāli izvēlas mūs," atzīst Tomass. "Mēs nesēžam un negudrojam, kā lai piesaista cilvēku uzmanību. Mēs pētām reāli pastāvošos piesārņojuma avotus, lai noskaidrotu, vai tiem piemīt nepieciešamās īpašības pārtapšanai par augstas kvalitātes brillēm. Piemēram, zvejas tīkli izgatavoti no izcili izturīga un elastīga materiāla, tāpēc mēs tos izmantojam sporta saulesbrillēm. Turpretī koksne ir stīvāka un smalkāka, tāpēc tā mums kalpo pilsētas brillēm."

VIETĒJO APSTĀKĻU PĀRZINĀŠANA

Taču *Karün* spēj izcelties konkurentu vidū, ne tikai pateicoties netradicionālai materiālu izvēlei. "Mēs ar *Karün* visiem spēkiem cenšamies izmainīt visu mūsu piegādes ķēdes darbības veidu. Mēs ne tikai ražojam saulesbrilles no pārstrādāta materiāla, bet vēlamies arī demonstrēt citādu viedokli par to, kāda var būt uzņēmuma loma sabiedrībā. Tas nozīmē, ka rūpīgi jāapsver un jāpārveido katra ražošanas stadija, lai garantētu tās pozitīvu ietekmi uz vidi."

Karün darbība pozitīvi ietekmē vietējo sabiedrību, jo uzņēmums iegūst materiālu apdzīvoto vietu tuvumā. Agrākie atkritumi – zvejas tīkli un kritušie koki – pēkšņi kļuvuši par vērtīgu ienākumu avotu, kas veicina vietējo iedzīvotāju labklājību un palīdz nostiprināt ekonomiku.

DARBOSIMIES KOPĪGI

Tas Tomasam ir ļoti svarīgi. "Ir liels gandarījums vērot, kā mēs sākam pozitīvi ietekmēt vietējo ekonomiku un cilvēku dzīves. Mēs esam tikai pavisam mazs uzņēmums, taču, ja varam rādīt labu piemēru, ko pārņemtu lielas korporācijas, – iedomājieties, kādu efektu varētu radīt visi kopā!"

Un tieši šī kopīgas darbības ideja ir īstais Tomasa centienu dzinējspēks saistībā ar *Karün*. Viņš lieliski saprot, ka pasaules mērogā vides problēmas ir pārāk milzīgas un sarežģītas, lai ar tām varētu cīnīties viens cilvēks vai pat viena valsts. Pozitīvas pārmaiņas iespējams panākt, tikai darbojoties kopīgi.

"Šis uzdevums nav viegls. Un nekādā gadījumā viens cilvēks, viens uzņēmums vai viena valsts nevar to paveikt atsevišķi – visai cilvēcei jādarbojas kopīgi. Taču ar kaut ko ir jāsāk. Mēs vēlamies, lai cilvēki paraudzītos uz pasauli no citāda skatpunkta. Mēs nedrīkstam uzskatīt sevi par kaut ko atšķirīgu no dabas, it kā tā būtu mūsu īpašums un mums būtu tiesības to izmantot, bet gan jāsaprot, ka esam dabas daļa. Es uzskatu, ka tad, kad mēs sāksim šādi uztvert apkārtējo pasauli, lielākā daļa pašreizējo problēmu sāks pazust."

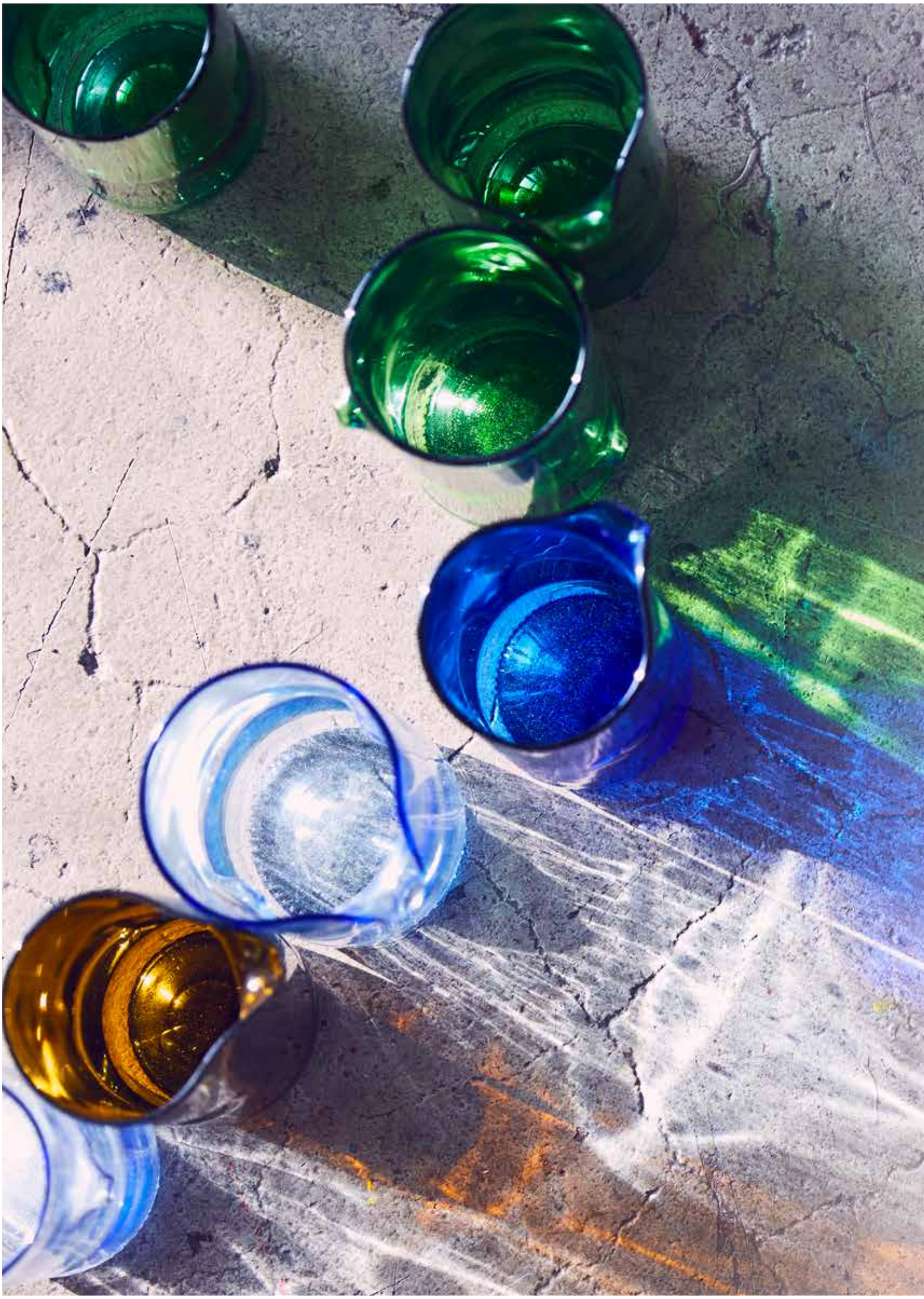

VĒSTĪJUMS PUDELĒ

JESPER JENSEN, STIKLA MĀKSLINIEKS

Būtu diezgan garlaicīgi, ja visi uztvertu dzīvi vienādi. Ja ir tādi cilvēki kā stikla mākslinieks Jespers Jensens, tādas briesmas nedraud. Jo tur, kur citi redz izmestus atkritumus, Jespers saskata nākotnes mākslas darbus.

TEKSTS / FOTO // KENNETH ANDERSON / PATRIK JOHÄLL

Pulkstenis rāda 6:30 no rīta, un mēs samiegojušies stāvam kādā Berlīnes šķērsielā. Kāds vīrs izvedis suni rīta pastaigā, cits dodas agrā skrējienā. Taču kopumā pilsēta vēl nav modusies. Un tieši šajā brīdī klusajās, snaudošajās ielās atskan šķindoņa, saskaroties stikla pudelēm. Tas ir mūsu starta signāls. Mūsu diena ir sākusies.

IKDIENAS PRIEKŠMETU ATDZIMŠANA

Jespers Jensens brauc mums pretī ar savu individuāli pārveidoto trīs riteņu kravas velosipēdu. Tā priekšgalā piestiprināta liela koka kaste. Tajā ievietots plastmasas režģis, pilns ar stikla pudelēm. Tās Jespers savācis savā rīta braucienā pa pilsētu. Kā redzams, viņam šī diena sākās daudz agrāk nekā mums. Un tagad viņš jau pamazām dodas mājup.

Bet kāpēc gan viņš ceļas katru rītu mazā gaismiņā, sēžas uz vecā, uzticamā Kristiānijas velosipēda un dodas braucienā pa Berlīnes sānieliņām? Jespers ir stikla mākslinieks. Un savāktās stikla pudeles drīz atdzims, pārtopot slaidās kokteiļu glāzēs, unikālās krūkās un elegantās vāzēs.

NEKAS NEIET ZUDUMĀ

"Es katru rītu apbraukāju pilsētu un savācu izmestas, tukšas vīna pudeles. Pēc tam es tās izmazgāju, sagriežu, sakarsēju, ugunī nopulēju asās malas un saliecu visu vajadzīgajā formā." No Jespera mutes tas viss izklausās pavisam vienkārši. Taču acīmredzot šis process ir ārkārtīgi sarežģīts un prasa labas prasmes un meistarību. Katra mākslas darba tapšanas stadija ir rūpīgi apsvērta – arī konkrētu pudeļu izvēle izejmateriālam.

"Es nevācu visas pudeles pēc kārtas," viņš paskaidro. "Tīši neaiztieku tās, kuras var nodot pārstrādei lielveikalu savākšanas punktos. Jo tad es iejauktos sistēmā, kura jau darbojas. Bet to darīt es nevēlos." Tāpēc Jespers strādā tikai ar tādām stikla pudelēm, kuras nevar pārstrādāt ar parasto kanālu starpniecību. Šādi viņš nodrošina, lai nekas neietu zudumā.

MĀJAS IR TUR, KUR IR MĀKSLA

Jespers uzaicina mūs uz savu studiju, kur mūs sagaida viņa dzīvesbiedre Laura un divas viņu mazās meitiņas. Šī studija ir arī viņu ģimenes dzīvesvieta. Un mēs esam ieradušies tieši brokastu laikā. Jespera un Lauras jaunākā meitiņa ēd putru, bet vecākā māsa Alba ģērbjas, lai dotos uz bērnudārzu. Kādu apģērbu viņa izvēlēsies šai dienai? Nu, protams, lauvas tērpu. Galu galā Alba spēj pārliecināt vecākus, un Jespers palīdz viņai uzvilkt tērpu. Vienlaikus viņš paskaidro, kā pirms desmit gadiem nokļuvis šeit, Berlīnē, no dzimtās Dānijas.

"Es uzaugu Dānijas laukos. Mani paziņas galvenokārt bija amatnieki. Viņi paši ar savām rokām izgatavoja dažādas lietas un lepojās ar to. Diemžēl mūsdienās tādu vairs nav daudz, jo tagad visas lietas ir ražotas masveidā un vienreizlietojamas. Šīs tradīcijas pakāpeniskā izzušana mani apbēdināja. Un tāpēc es tagad cenšos izgatavot augstas kvalitātes mākslas priekšmetus, lai cilvēki varētu tos lietot ar prieku, atzinīgi novērtēt un glabāt ilgu laiku."

RADOŠĀ TALANTA UZLIESMOJUMS

Jespers mācījās Nacionālajā Stikla apstrādes skolā Zviedrijas pilsētā Oreforsā – šī pilsēta noteikti ir pazīstama daudziem *Volvo* īpašniekiem. Pēc tam viņš pārcēlās uz Bergenu Norvēģijā, kur pavadīja gandrīz trīs gadus. Dzīvojot Norvēģijā, Jespers no asistenta kļuva par stikla pūšanas meistaru. Pēc Norvēģijas atstāšanas Jespers kādu laiku pavadīja, apceļojot Spāniju un Portugāli. Vasarās viņš arī strādāja par stikla pūtēja asistentu Bornholmas salā Dānijā.

Taču, lai gan šajā laikā Jespers daudz ko iemācījās un guva labu pieredzi, viņš ļoti vēlējās sākt patstāvīgus projektus. Tāpēc viņš sāka meklēt kādu jaunu uzdevumu, kas atmodinātu viņā radoša talanta liesmu.

"Es jutu, ka esmu kā māceklis sasniedzis noteiktu punktu, kad esmu pārstājis apgūt jaunas zināšanas. Negribēju vairs strādāt citu pakļautībā,

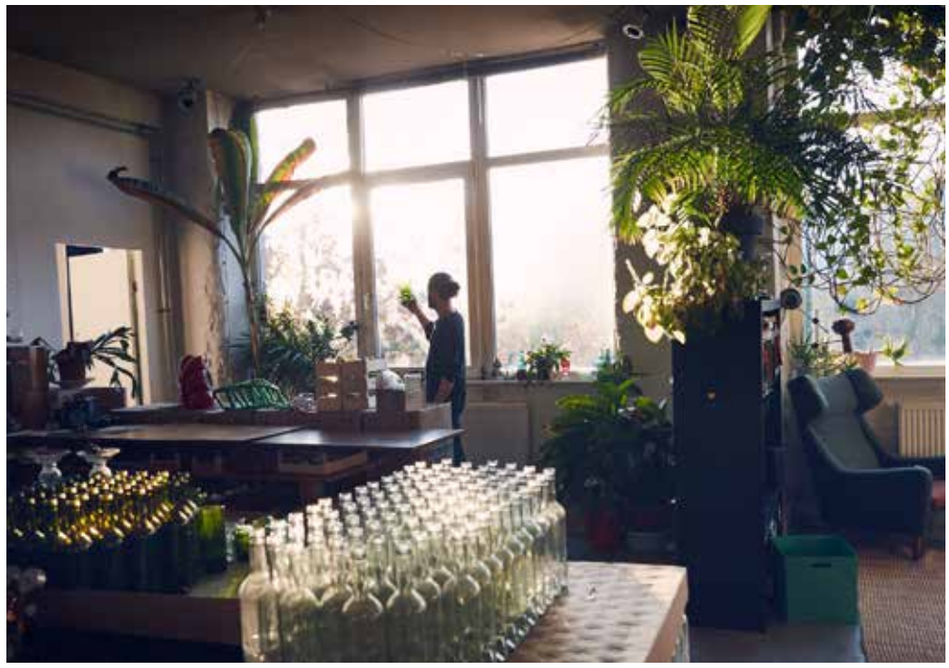

bet gan izpausties patstāvīgi. Bet, lai to varētu paveikt, bija vajadzīgi pašam savi projekti." Tāpēc viņš atkal atgriezās Dānijā un iestājās Dānijas Karaliskās daiļo mākslu, arhitektūras, dizaina un restaurācijas akadēmijas dizaina kursā. Studējot tur, Jesperu uzaicināja piedalīties Dānijas Kultūras ministrijas organizētā konkursā.

"Šajā konkursā tika prasīti projekti, kas būtu saistīti ar ilgtspēju un vides aizsardzību. Tajā laikā es eksperimentēju ar karsto stikla apstrādi, izmantojot minimālus resursus. Iesniedzu savu projektu un uzvarēju. Tas mani ļoti iedvesmoja. Tad arī es apjautu, ka varētu ar šādu darbu pelnīt iztiku."

SAMAZINĀT IZMAKSAS

Darbs ar stiklu var būt dārgi izmaksājošs mākslinieciskās izpausmes veids – gan pašam mākslinieckam, gan videi. Piemēram, stikla pūtējam ilgu laiku jāuztur ārkārtīgi augstu krāsns temperatūru. Un, kā jau varat iedomāties, tas patērē milzīgus enerģijas daudzumus. Taču Jespers, izvēloties strādāt ar atkritumos savāktām izlietotām stikla pudelēm, spēj samazināt gan finansiālās izmaksas, gan ietekmi uz vidi.

"Es nepūšu stiklu," viņš paskaidro. "Tāpēc man nav visu laiku jākurina krāsns ārkārtīgi augstās temperatūrās. Līdz ar to es patērēju daudz mazāk enerģijas nekā citi, tradicionālāk strādājoši stikla meistari."

Jespers tiešām priecājas par to, ka ar šādu mazāk tradicionālu pieeju spējis atrast savu īsto ceļu darbā un dzīvē. Un šķiet, ka tagad viņš atradis arī radošo dzirksti, kuras viņam pietrūka toreiz, pirms daudziem gadiem.

"Es priecājos par to, ka vienu dienu varu paņemt kādu priekšmetu no atkritumiem, bet nākamajā dienā jau turēt rokās jaunu, augstas kvalitātes produktu. Tas ir lielisks pierādījums tam, ka vienkāršus ikdienas priekšmetus var pārveidot par kaut ko noderīgu un paliekošu."

> "Savā pašreizējā dzīvē esmu iejuties pilnīgi dabiski. Tikai tagad vācu pudeles, nevis ābolus."

DZĪVOT SASKAŅĀ AR DABU

Tagad Jespera darbus var apskatīt mākslas izstādēs, kā arī vairākos respektablos Vācijas restorānos, viesnīcās un dizaina veikalos. Viens viņa darinājums pat ieņem godpilnu vietu izstādē "100 klasiķi" Berlīnes Dekoratīvās mākslas muzejā. Taču slava un popularitāte nav viņa mērķis mākslā. Viņa galvenā vēlme ir aizsargāt vidi un dzīvot ilgtspējīgi.

"Esmu nācis no hipiju ģimenes. Mēs paši audzējām augļus un dārzeņus un centāmies pārtikt tikai no vietēji iegūtiem produktiem. Es esmu apmierināts ar savu pašreizējo dzīvi. Esmu tajā iejuties pilnīgi dabiski. Tikai tagad vācu pudeles, nevis ābolus." ■

KUR

NOTIEK BRĪNUMI

Apmeklējot *Volvo Cars* rūpnīcu uzņēmuma dzimtajā pilsētā Gēteborgā, var gūt pilnīgu priekšstatu par kvalitāti, rūpīgumu, komandas darbu, apmācību – un arī lepnumu par labi paveiktu darbu. Mēs apstaigājām ražošanas līniju, izpētījām *Volvo* darba stilu un noskaidrojām, kā jūsu iemīļotais automobilis iegūst savus apveidus uz konveijera lentēm.

Atklāšanas brīdī, 1964. gadā, šī rūpnīca bija lielākā Ziemeļvalstīs, bet šodien no tiem laikiem saglabājušās tikai ārējās sienas. Rūpnīcas ēka ir vairāk nekā kilometru gara – visā šajā garumā stiepjas koridors –, un šajā ēkā strādā vairāk nekā 6000 cilvēku. Ik dienu pa rūpnīcas durvīm izripo ap 1200 automobiļu, un katrs no tiem ir izgatavots pēc pasūtījuma.

Volvo Cars Gēteborgas rūpnīca ir iespaidīgs rūpīgas plānošanas un liela mēroga inženiertehnoloģiju lielās ietekmes piemērs. Pavadot dienu šādā ekskursijā, var gūt ļoti skaidru priekšstatu par to, kā no metāla lokšņu ruļļiem un visdažādākajām detaļām, kas aizpilda vairākas milzīgas cehu ēkas, top automobilis. Bet vienlaikus var daudz uzzināt arī par komandas darbu, apmācību, ekspertu zināšanām, kā arī par tādu darba kultūru, kas palīdzējusi aktivizēt pilsētas dzīvi, sagādājot tai vēl vienu lielisku iemeslu patiesam lepnumam.

Starp lielajām ražotņu un darbnīcu ēkām atrodami arī restorāni, kafejnīcas, veikali un biroji. Un, protams, vissvarīgākais – cilvēki. Ideāla automobiļa izstrādē cilvēciskais faktors ir ārkārtīgi svarīgs. Tikpat svarīgs uzdevums kā mehānismu darbināšana un detalizēto darbu veikšana ir arī paveiktā darba un gatavo automobiļu kvalitātes pārbaude un novērtēšana.

01

VISS SĀKAS AR PRESI

Presēšanas cehs ir vistrokšņainākais rūpnīcas iecirknis, kur valda izteikti industriāla gaisotne. Šeit milzīgi, līdz 20 tonnām smagi metāla lokšņu ruļļi ar žiletes asuma malām tiek attīti, sagriezti, katrs gabals tiek izveidots vajadzīgajā formā. Strādnieku brigāde ne tikai uzrauga procesa norisi, bet arī pārbauda gatavos paneļus, izlīdzina iespējamus negludumus un veic rūpīgus noslēguma akcentus, ko mehānismi nespēj paveikt patstāvīgi. Šeit mēs sākam ievērot vienu no *Volvo* darba stila pamatlikumiem, ko dēvē par "Esmu savu paveicis, viss ir kārtībā" (*"Right from me"*) – katrs strādnieks nodod tālāk kādu detaļu vai atstāj kāda uzdevuma veikšanu tikai tad, kad ir pārliecināts, ka darbs pabeigts labākajā iespējamajā veidā. Pēc tam šīs detaļas tiek pārvietotas uz virsbūvju cehu ar individuālas kvalitātes kontroles atzīmi.

02

VIRSBŪVJU TAPŠANA

Roboti metinātāji, automatizēti vadāmi transportētāji un mehānisku sviru "rokas" sastiprina kopā detaļas, veidojot automobiļu korpusus. Šeit strādājošie cilvēki veic tādus detalizētus uzdevumus kā punktu metināšana un kvalitātes kontrole, bet visa smagumu cilāšana uzdota mehānismiem. Šajā rūpnīcas iecirknī katrs automobilis iegūst savu individuālo raksturu Radio Frekvenču Identitātes kartes formā, kas noteic, kādā krāsā būs šis automobilis un kā tas tiks aprīkots. Tieši šeit dzimst individuāla pasūtījuma noskaņa, kas raksturo visu pārējo ražošanas procesu.

03

NOKRĀSO MELNU

Krāsošanas iecirknī valda tīrības atmosfēra un dažviet arī lielāks klusums, nekā ierasts sagaidīt rūpnīcā. Šeit šasija tiek iemērcēta garā ķīmiskā vannā, kas atgādina automazgātavas un "amerikāņu kalniņu" sakrustojumu. Kad tā ir nožuvusi, tā nonāk lielā, spoži apgaismotā cehā manuālai blīvju uzstādīšanai. Visbeidzot šasiju krāso – gan auduma pārvalkos ietērpti roboti ar smidzinātājiem, gan rūpīgi darbinieki.

04

TAGAD VISU KOPĀ

Nokrāsotā šasija sāk virzīties pa montāžas līniju un vienā no rūpnīcas iespaidīgākā izskata iecirkņiem tiek mehāniski piestiprināta pie automobiļa apakšējā karkasa tā saucamajā "precību punktā" (*marriage point*). No šejienes topošais automobilis nonāk montāžas līnijas strādnieku rokās. Pārvietojoties pa rūpnīcas telpām, tam tiek pieskrūvētas visas detaļas – no riteņiem līdz ārējiem spoguļiem. Atkal visus smagākos darbus paveic roboti. Rodas gandarījuma sajūta, vērojot, kā gracioza mehāniska "roka" dažu sekunžu laikā precīzi ievieto instrumentu paneli un logus. Taču, tikai redzot, kā strādnieku brigāde nepārtraukti uzrauga un koriģē šo procesu, pārbaudot, vai viss ir piestiprināts droši un kārtīgi, var visā pilnībā apzināties lielās rūpes un uzmanību, kas tiek veltītas ikviena automobiļa tapšanai.

Vērojot pēdējās pārbaudes – kad kvalitātes kontrolieri apsēžas sēdekļos, ar plaukstām aptausta visas savienojumu vietas, pārbauda atpakaļskata spoguli un izmēģina drošības jostas – rodas priecīga satraukuma un gaidu noskaņojums. Taču galvenokārt rodas paliekošs iespaids, ka, par spīti robotu un mehānismu tūkstošiem, kas palīdz smagumu celšanā un efektīvā darbu veikšanā, šos automobiļus tomēr izgatavo cilvēki.

KUR DZIMST LIELISKAS IDEJAS

EIGA: EKOLOĢIJAI DRAUDZĪGĀKĀ SALA LIELBRITĀNIJĀ

Netālu no Skotijas rietumu krasta atrodas Eigas sala (Eigg). 1997. gadā Eigas iedzīvotāji atpirka salu no tajā nedzīvojošā zemes īpašnieka un paši kopīgiem spēkiem uzņēmās atbildību par tās nākotni. Kopš tā brīža, ar lielu apņēmību īstenojot inovācijas, salinieki spējuši uzlabot vietējās sabiedrības labklājību un pārvērst Eigu par ekoloģijai draudzīgāko salu Lielbritānijā.

Tik patīkama vienatnes sajūta, nošķirtībā no cietzemes drūzmas un kņadas… tas ir visjaukākais, dzīvojot uz salas. Taču Eigas iedzīvotājiem šī nošķirtība izpaudās pārāk burtiski – šī sala nebija pievienota Lielbritānijas kopīgajam elektrības tīklam. Tāpēc daudzus gadus saliniekiem nebija citas izvēles, kā vien pašiem ražot strāvu ar dīzeļa ģeneratoru palīdzību vai iztikt bez tās. Varbūt šī izvēle bija vienkārša, tomēr – nedz praktiska, ne videi draudzīga. Tad, 2008. gadā, kāds jaunums uz visiem laikiem pārvērta šīs nelielās Skotijas saliņas dzīvi.

EIGA IEGŪST ELEKTRĪBU

2008. gadā vietējais elektrības apgādes uzņēmums *Eigg Electric* pirmoreiz sāka nodrošināt strāvu salai visu diennakti. Šis vēsturiskais sasniegums ne tikai uzreiz atvieglojа cilvēku dzīvi, bet arī bija pirmais solis iedzīvotāju centienos samazināt salas CO_2 izmešu apjomu. Šo centienu vainagojums bija Eigas atzīšana par ekoloģijai draudzīgāko salu Lielbritānijā. Iespaidīgs sasniegums salai, kurā dzīvo tikai mazliet vairāk par simt cilvēkiem.

Taču *Eigg Electric* nav tikai parasts elektrības apgādes uzņēmums. Tas ne tikai pieder pašiem saliniekiem, kuri to pilnībā arī uztur un pārvalda, bet ir arī pirmais elektrības tīkls pasaulē, kas darbojas ar atjaunojamas enerģijas kombināciju – ūdens, vēja un saules enerģiju. Var pat atzīt, ka Eigas elektrifikācijas projektā itin viss ir izstrādāts tā, lai panāktu labvēlīgu ietekmi gan uz iedzīvotājiem, gan uz pašu salu, – no vienīgi atjaunojamu enerģijas avotu izmantošanas līdz visu kabeļu guldīšanai pazemē, lai neizskatīgu elektrības stabu rindas nebojātu Eigas skaistās dabas ainavas.

VISS PAREDZĒTS PLĀNĀ

Kopš *Eigg Electric* pirms gandrīz desmit gadiem sāka nodrošināt salai ekoloģisku un stabilu strāvas padevi, radušās daudzas citas gudras un *zaļas* iniciatīvas – visas pašu iedzīvotāju izgudrotas un īstenotas. Šo iniciatīvu vidū ir tādas vienkāršas, bet efektīvas idejas kā kurināšana ar malku, nevis oglēm, kompostu veidošana un "maiņas bodīšu" rīkošana, kurās salinieki var nodot labdarībai vai iemainīt kaimiņiem nevajadzīgas drēbes un saimniecības lietas. Taču uz salas ir radušās arī patiesi unikālas iniciatīvas, piemēram, luksoforu sistēma. Šī sistēma signalizē iedzīvotājiem, kad sāk samazināties kāds no *Eigg Electric* atjaunojamās enerģijas avotiem, t.i., kad pietrūkst lietus, saules vai vēja.

Kad salas elektrības apgādes darbinieki pamana viena vai vairāku enerģijas avotu krišanos, uz vietējās informācijas dēļiem parādās sarkans simbols, un katrs iedzīvotājs saņem e-pasta ziņojumu ar aicinājumu izmantot elektrību tikai pašam nepieciešamākajam. Kad enerģijas avots ir pietiekami atjaunojies, sarkano simbolu nomaina pret zaļu, un iedzīvotāji saņem jaunu e-pasta ziņojumu ar informāciju, ka ar strāvas padevi atkal viss ir kārtībā. Bet līdz ar luksoforu pieminēšanu rodas jautājums – kāda ir automobiļu vieta Eigas dzīvē?

VIDEI DRAUDZĪGĀKS TRANSPORTS

Eiga ir maza saliņa – tās kopējā platība ir tikai 31 kvadrātkilometrs –, tomēr cilvēkiem ir tajā jāpārvietojas. Un, tāpat kā vairākums ļaužu citur pasaulē, arī Eigg iedzīvotāji dara visu iespējamo, lai ar saviem automobiļiem pēc iespējas mazāk kaitētu videi.

Pirmkārt, uz salas braukt ar auto drīkst tikai tās pastāvīgie iedzīvotāji. Turklāt tie jau sākuši izskatīt iespēju izveidot automobiļu koplietošanas klubu, kopīgu Eigai un tuvākajām kaimiņu salām. Šāda auto koplietošanas shēma ļautu cilvēkiem aizņemties automobili no kluba tikai vajadzības gadījumā, nevis turēt īpašumā pašam savu. Tas ļautu samazināt automobiļu skaitu uz ceļiem, nomainot tos ar nelielāku skaitu, turklāt mazāk izmešus izdalošu, transportlīdzekļu.

Līdz ar automobiļu koplietošanas veicināšanu un alternatīvu pārvietošanās veidu, piemēram, velobraukšanas izvēli, iedzīvotāji paši arī izgatavo alternatīvo degvielu – biodīzeli, kas iegūts no cepamās eļļas. Ar šo degvielu darbojas vietējās sabiedrības transportlīdzekļi. Tā ne tikai darbojas tikpat labi kā parastā degviela, bet arī ir lētāka un nerada jaunus CO_2 izmešus.

> “Apņēmīgi īstenojot inovācijas, salinieki pārvērtuši Eigu par ekoloģijai draudzīgāko salu Liebritānijā.”

EIGAS SPOŽAIS PIEMĒRS

Protams, ja ir jāizvēlas videi visdraudzīgākais ceļošanas veids Eigas salā, risinājumu sniedz salas vērtīgākais ieguvums – elektrība. Savulaik Eigas salā tika veikti izmēģinājuma braucieni ar ultraviegliem elektromobiļiem. Taču diemžēl šiem automobiļiem lauku ceļi un skarbie apvidi, kādos atrodas cilvēku mājas, bija pārāk grūti izbraucami. Bet tagad, līdz ar jaunajiem sasniegumiem hibrīdu tehnoloģijā, kad pilnīga pāreja uz elektromobiļiem ir tuvāka nekā jebkad iepriekš, šķiet, ka nepaies ilgs laiks, līdz Eigas salā notiks vēl viena elektrības revolūcija un tā kļūs par vēl *zaļāku* un patīkamāku dzīvesvietu.

Šīs nelielās Skotijas saliņas iedzīvotāji ar stingro kopības garu, cieņu pret vidi un mīlestību pret dzimto salu ir spožs piemērs mums visiem.

SKANDINĀVU *NOIR*

TEKSTS / FOTO // KENNETH ANDERSON / CHRISTOPHER HUNT

Jau vairāk nekā desmit gadus detektīvliteratūras fenomens, ko dēvē par Skandināvu *noir*, dominē starptautiskajos bestselleru sarakstos un piesaista TV skatītāju uzmanību visā pasaulē. Mēs tikāmies ar Hansu Rozenfeldtu, zviedru detektīvžanra rakstnieku un slavenā TV seriāla *The Bridge* radītāju, lai apspriestu pusnakts saules zemes "noslēpumaino pusi".

Saticīgi cilvēki kopīgiem spēkiem cenšas izveidot tolerantāku sabiedrību. Mazi koka vasaras namiņi. Maija svētku stabi ar košām lentēm un pusnakts saule. Tās ir tikai dažas raksturīgākās pazīmes, kas nāk prātā saistībā ar Zviedriju. Taču Zviedrijai ir vēl arī cita puse. Tumšā puse, kur uzglūn slepkavības, noslēpumi un intrigas. Kur dzīvē vīlušies detektīvi cīnās gan ar noziedzniekiem, gan paši ar savas dzīves dēmoniem. Šādu Zviedriju mums atklāj bestselleru detektīvromānu, visā pasaulē iesauktu par Skandināvijas *noir*, lappuses.

PIRMĀ NODAĻA. NEJAUŠA TIKŠANĀS

Maja Ševala (*Sjöwall*) un Pērs Vālē (*Wahlöö*) satikās 1961. gadā, strādājot par žurnālistiem vienā izdevniecībā. Iedvesmojoties no amerikāņu skarbās detektīvliteratūras meistariem Reimonda Čandlera un Dašiela Hemeta, viņi sāka sacerēt kriminālstāstus ar unikālu zviedru raksturu.

No 1965. līdz 1975. gadam Ševala un Vālē kopīgi sarakstīja desmit grāmatas, kurās galvenais varonis bija Zviedrijas policijas detektīvs Martins Beks. Šo desmit gadu laikā abi autori izmantoja Beka tēlu kā Zviedrijas dzīves spoguli. Katrā grāmatā bija aprakstītas autoru novērotās pārmaiņas Zviedrijas sabiedrībā un raksturoti pavērsieni valsts sociālajā, politiskajā un ekonomikas klimatā. Autentiska, rūpīgos pētījumos balstīta un precīzi, sīki detalizēti izstrādāta – tā bija jauna veida detektīvliteratūra. Tas bija Skandināvijas *noir*.

OTRĀ NODAĻA. JAUNAIS VILNIS

Diemžēl 1975. gadā Pērs Vālē aizgāja viņsaulē. Tajā pašā gadā iznāca pēdējā grāmata par detektīvu Beku. Kopš tā laika vesela zviedru detektīvliteratūras autoru plejāde iedvesmojusies no Ševalas un Vālē. Tādi rakstnieki kā Hennings Mankells, Stīgs Larsons un Kamilla Lekberga ir izmantojuši Beka tēlu kā paraugu, lai tas palīdzētu Skandināvijas *noir* iegūt spožu slavu starptautiskā mērogā.

Vēl viens zviedru rakstnieks, kura iedvesmas avots ir bijuši Ševalas un Vālē darbi, ir Hanss Rozenfeldts, starptautiski sensacionālā TV detektīvseriāla *The Bridge* ("Tilts") radītājs. "Ševala un Vālē bija pirmatklājēji," atzīst Hanss. "Viņi pārvērta policistus par dzīviem cilvēkiem un radīja tādus noziedzniekus, kuri bija daudz interesantāki nekā tikai "plakani", viennozīmīgi ļauni monstri. Viņi spēja radīt tādus grāmatu varoņus, kurus lasītāji kāro iepazīt tuvāk un satikt vēlreiz."

Dzimis Borosā, netālu no Gēteborgas, Hanss bērnībā aizrāvās ar britu un amerikāņu detektīvseriāliem, zviedru detektīvromāniem un Stīvena Kinga stāstiem. "Es uzaugu, skatīdamies britu un amerikāņu detektīvseriālus. Daudz arī lasīju zviedru detektīvliteratūru – visu pēc kārtas, no bērniem domātiem detektīvstāstiņiem līdz Ševalas un Vālē darbiem. Vecāki nepievērsa lielu uzmanību manai filmu un lasāmvielas izvēlei, tāpēc brīvi varēju to visu apgūt."

TREŠĀ NODAĻA. LIKTEŅA PAVĒRSIENS

Pēc skolas beigšanas Hanss sapņoja kļūt par aktieri. Taču, sapratis, ka viņam pietrūkst nepieciešamā talanta, pievērsās rakstīšanai. Hanss sāka rakstīt scenārijus Zviedrijas radio un televīzijai. "Es zināju, ka šis darbs man ir īsti piemērots. Man patīk radīt izgudrotas pasaules un piepildīt tās ar varoņiem un situācijām, ko es spēju kontrolēt. Ir tik patīkami kaut uz brīdi patēlot Dievu."

Pēc tam Hanss izlēma mēģināt sarakstīt detektīvromānu kopā ar draugu, zviedru autoru un režisoru Mihaelu Hjortu. "Tajā laikā bija sācies 2000. gadu detektīvžanra bums, un visapkārt visi to vien darīja, kā rakstīja detektīvromānus. Tāpēc mēs nodomājām: "Kas tad tur tik grūts?"" Hanss un Mihaels tagad jau izdevuši piecas kopīgas grāmatas, un 2018. gada rudenī gaidāma sestā romāna iznākšana.

> "Manuprāt, cilvēkus fascinē stāsti, kuros Zviedrijas dzīve aprakstīta kā nebūt ne tik perfekta."

CETURTĀ NODAĻA. KRIMINĀLĀ TRADĪCIJA

Lai gan Hanss nebija plānojis kļūt par detektīvžanra autoru, tagad viņš ir viens no oriģinālākajiem un aizraujošākajiem Skandināvijas *noir* pārstāvjiem. Kāpēc gan tik daudzi zviedru rakstnieki velta savu dzīvi detektīvromānu rakstīšanai?

"Zviedrijā detektīvžanrs ir tradīcija," viņš paskaidro. Un tā tiešām ir. Neviena Zviedrijas valsts svētku diena nebūtu iedomājama bez detektīvseriāliem TV programmā. Zviedrijā tiek rīkots arī starptautisks detektīvžanra festivāls *Crimetime Gotland*, kurā viesi no visas pasaules tiekas ar autoriem, apmeklē šī žanra rakstniecības kursus, risina noziegumu sižetus un skatās filmas.

"Zviedrijai ir savi trūkumi. Taču šeit mēs brīvi varam veltīt laiku un enerģiju radošiem centieniem," uzskata Hanss. "Detektīvromānos mēs varam atspoguļot sevi un sava laika sabiedrību un dokumentēt laikmetu, kurā dzīvojam."

PIEKTĀ NODAĻA. CITĀDS SKATS UZ GANDRĪZ PERFEKTAJIEM ĻAUDĪM

Būdama tik neliela valsts, Zviedrija nozīmīgi ietekmējusi bestselleru sarakstus un starptautisko TV auditoriju. Kāds tad ir šo panākumu noslēpums? "Zviedri labi prot radīt interesantus varoņus un sižetus," Hanss skaidro. "Un arī tāpēc, ka ļaudis citās valstīs mēdz uzskatīt mūsu sabiedrību par perfektu, kur visi dzīvo harmoniskā saskaņā. Tāpēc tos fascinē stāsti, kuros Zviedrijas dzīve aprakstīta kā nebūt ne tik perfekta."

Ar rūpīgo uzmanību pret detaļām, vienkāršo valodu, padrūmo noskaņu un lēno, precīzi izstrādāto sižeta virzību Skandināvijas *noir* veido citādu, savdabīgu valstību mūsdienu detektīvžanrā. Līdz ar to lasītājs ir spiests iesaistīties stāstu lasīšanā citā līmenī, uzdot jaunus jautājumus un – pats galvenais – bruņoties ar pacietību. Šiem stāstiem nepieciešama emocionāla iedziļināšanās. Taču ieguvums būs tā vērts.

Tā kā ik pa brīdim parādās jauni talantīgi autori un arvien vairāk lasītāju vēlas izpētīt pusnakts saules zemes tumšāko pusi, varam droši paredzēt, ka Skandināvijas *noir* žanrs vēl krietnu laiku savos cienītājos uzturēs pastāvīgu spriedzi.

KRASTĀSTĀSTI

TEKSTS / FOTO // MATT O´LEARY / MARCEL PABST

Braucot pa šosejas *E4* posmu Zviedrijas ziemeļaustrumos, apmēram pusceļā starp Hernesandu (*Härnösand*) un Ērnšeldsvīku (Örnsköldsvik) redzama mazpilsēta Doksta (*Docksta*). Pavisam neliela apdzīvota vieta, tikai ar dažiem simtiem iedzīvotāju. Šeit ir čību fabrika un maza, jauka kafejnīca, kur var nobaudīt gardu ceptu zivju porciju. Tām līdzās, pie šosejas nobrauktuves, kas apzīmēta ar kariķēta troļļa figūru cilvēka augumā, atrodams arī neliels dzīvojamo māju un ieliņu puduris ar nosaukumu *Berg* – kas zviedru valodā nozīmē "kalns". Neceriet uz balvām, ja uzminēsiet, kā pakājē atrodas šis ciematiņš.

Ir vērts uzkāpt šī nelielā kalna, saukta *Skuleberget*, virsotnē. Ceļā uz to jāizspraucas caur blīvu priežu meža audzi, jākāpj pār sūnām klātiem akmeņiem. Pusceļā līdz virsotnei koki pamazām pazūd un nelielo akmeņu vietā parādās lieli, kaili klinšu bluķi, kas veido pārkares un kraujas. Kalna nogāzi klāj melleņu un brūkleņu mētru ceri, tiem līdzās dižojas nereāli košu mušmiru puduri. Mirgojoši ūdens dīķīši saulē uzspīd kā spoguļi. Viss izskatās gandrīz pēc filmas uzņemšanas dekorācijām vai pasaku grāmatas ilustrācijām.

Bet tad, pavēršot skatienu uz dienvidaustrumiem, paveras pārsteidzošs skats – kalna nogāze, šaura zemes strēmele, kalnaina pussala, kas stiepjas tālumā, un tad pēkšņi – jūra. Šur un tur tajā redzamas saliņas, kas izskatās pēc ūdenī iemestiem pakalniem. Un saulainā laikā var saskatīt vēl kaut ko – mazas, koši krāsainas šautriņas slīdam pār ūdens virsmu. Kajakus. Tā ir viena no izklaidēm, kuru dēļ cilvēki ierodas šeit – airēties pāri dabīgo fjordu rāmajiem ūdeņiem, ko pasargā no vētrām augstās, stāvās nogāzes, kas tos apņem no visām pusēm.

Šis dabas stūrītis ir īsta paradīze ikvienam dabas un aktīvās atpūtas cienītājam. Ar savu pārsteidzoši unikālo skaistumu tas izpelnījies *UNESCO* Pasaules mantojuma objekta godu – kā viens no tikai diviem visā valstī. Mēs ierādāmies šeit, lai uzzinātu ko vairāk par šo apvidu, airētu kajakus un paši savām acīm pārliecinātos, kas īsti padara to tik unikālu. Laipni lūgti *Höga Kusten* – Zviedrijas Augstajā krastā!

CEĻOJUMS SĀKAS... ŠEIT?

Ceļojumā uz Augsto krastu mēs vispirms nokļuvām kādā mazpilsētā pavisam citā Zviedrijas malā. Sislebeka (*Sysslebäck*) Vermlandē nemaz neatrodas jūras krasta tuvumā. Tā atrodas pie Klarelvenas, platas, līkumainas upes, kuras ūdeņi plūst līdz pat Venernam, vienam no Zviedrijas milzu ezeriem. Taču mums tas ir svarīgs pieturas punkts ceļojumā, jo tieši šeit Pelle Stafšede izgatavo savus kajakus.

Pelles firma *Melker Kayaks* ražo skaistas laivas. To stilu iespaidojušas gan sērfošana un skrituļošana, gan standarta laivu dizains. Pats visu mūžu būdams kajaku airētājs un dedzīgs aktīvās atpūtas cienītājs, viņš šādi raksturo sava uzņēmuma rašanās iemeslus.

"Kajaku airēšana man ir nodarbe, kas palīdz

atgūt zaudēto enerģiju – tā ir aizraujoša kustība un sevis pierādīšana brīvā dabā. Gadiem aizritot, mūžīgais "vāveres ritenis" saistībā ar naudu un karjeru mani sāka interesēt arvien mazāk. Vēlējos doties ārā, satikt cilvēkus, baudīt dabu… sāku apdomāt, ko gribēšu darīt, kad būšu vecs?

Reiz, būdams airēšanas ceļojumā Norvēģijā, uzņēmu nelielu filmu par piedzīvoto. Aizsūtīju to uzņēmumam, kurš ražoja mūsu kajakus. Taču nekādas atsauksmes nesaņēmu, neviens man neatbildēja. Tad nu es viņiem paskaidroju, ka draudzīgas attiecības ar klientiem mūsdienās ir vitāli svarīgas. Bet viņi atbildēja, ka esot labi amatnieki, taču īsti neprotot uzturēt komunikāciju ar klientiem.

Tad nu viss nostājās savās vietās. Es devos uz rūpnīcu un paziņoju, ka vēlos nodarboties tieši ar to. Tas esmu es. Vai vēlaties doties man līdzi šajā ceļā? Un jau pēc apmēram sešiem mēnešiem mēs noslēdzām līgumu."

Tā arī piedzima *Melker Kayaks*. Kopš tā laika Pellem ir darba pilnas rokas. Mūsu tikšanās brīdī viņš tikko bija atgriezies no brauciena uz Vāciju, kur bija saņēmis balvu par saviem kajakiem – "Izstādes Stilīgākās laivas" titulu izstādē *PADDLEexpo* Nirnbergā. Tajā dienā arī tika izlaista jauna bambusa vējdēļu sērija.

Viņa jaunā iecere ir noskenēt un izmērīt katra individuāla klienta auguma izmērus un apveidus un pēc šiem datiem digitāli izstrādāt tādu kajaka dizainu, kas būs precīzi atbilstošs pēc svara un līdzsvara. Viņš ir arī izveidojis īpašu šķiedru no koksnes atlikumiem un plastmasas uz kukurūzas cietes bāzes, no kuras izgatavo laivu 3D izdrukas. Rezultātā tiek iegūts *premium* klases individuāli izstrādāts kajaks, izgatavots no ilgtspējīga materiāla, kurš ir izmantojams tāpat kā plastmasa, taču ar koksnes īpašībām.

"Es gribēju darīt kaut ko pavisam citu – izrauties no salīdzinoši netīrās industrijas, kas jau gadiem ilgi rīkojas slepus. Tāpēc nolēmu apvienot ilgtspēju ar stilīgu dizainu, lai radītu kaut ko pilnīgi atšķirīgu."

Pelle Stafšede rāda kāda sava ilgtspējīgā, 3D izdrukas tehnikā darinātā kajaka miniatūru prototipu.

Sislebekas apmeklējuma laikā mēs aizņēmāmies dažus kajakus ceļojumam uz Augsto krastu – un nespējām valdīt patīkamu satraukumu par gaidāmajiem piedzīvojumiem, redzot prieka mirdzumu Pelles acīs.

"Auksts ūdens, karsta saule. Ziemeļos visi iespaidi ir pilnīgi citādi. Šeit var doties airēt aukstā ezera ūdenī, kamēr saule diezgan pamatīgi silda seju. Skatīties, kā no jūras lēni ceļas migla. Tas ir apbrīnojami. Un šis apvidus nav arī cilvēku pārpilns vai piesārņots – nav jādodas tālu no lielajām pilsētām, lai atrastu mežu vai pārgājiena taku, vai piemērotu laivošanas vietu, kur atgūt zaudēto enerģiju. Tur viegli var atbrīvot savu garu no ikdienas rūpēm."

DZIĻAIS OKEĀNS, AUGSTAIS KALNS

Ar šādām domām mēs atstājām Sislebeku un devāmies cauri visai valstij uz Dokstu. Mēs ar visiem kajakiem devāmies uz kādu vietu ar nosaukumu *Friluftsbyn*, kas atrodas nelielā kalna pakājē. *Friluftsbyn* – jeb "Brīvdabas Ciemats" – ir nometne aktīvās atpūtas cienītājiem, ko vada Džerijs Engstrēms. Džerijs un viņa partnere Eva, kas nodarbojas ar vietējo ēdienu un ainavu popularizēšanu, ir mūsu viesmīlīgie saimnieki šajā ceļojumā un lieli šī reģiona patrioti – viņi ar lielu aizrautību stāsta par vietējiem gardumiem, no godalgota džina līdz labākajām mežā iegūstamajām ēdienu sastāvdaļām. Viņi arī labi pazīst katru krasta līnijas sprīdi un var droši ieteikt, ko apskatīt, kur doties pārgājienā, kur pusdienot – un, protams, kur airēt.

Džerijs un Eva aizveda mūs uz kādu augstu skatu punktu, sauktu *Högklinten*, kas atrodas apmēram kilometra attālumā prom no krasta. Šeit, atstājot auto kalna pakāpē un uzkāpjot līdz virsotnei, var ieraudzīt ļoti neparastu ainu – 9000 gadus senu akmens pludmali, kas atrodas pārsimt metrus virs jūras līmeņa. Akmeņi, kas klāj *Högklinten* nogāzes, ir laika gaitā nodiluši gludi un klāti ar gadsimtiem seniem ķērpjiem, kas piešķir tiem unikālu zaļa marmora toni. Šīs klinšainās "gultas" apņem arī kalnu nogāžu joslas, klātas ar mīkstām, atsperīgām sūnām un kupliem, zaļojošiem krūmiem. Ļoti skaists un izteiksmīgs dabas stūrītis – pārsteidzoši klusa, sapņaina vieta.

No virsotnes paveras plašs un aizraujošs skats uz visu apkārtni. Paraugoties uz ziemeļiem, uzreiz izceļas divas ievērojamas ainavas – Skuleskogenas nacionālā parka biezais mežs un kalnainā Mjeltonas (*Mjälton*) sala. Mjeltona ir visaugstākā sala Zviedrijā, tās virsotne atrodas augstāk virs jūras līmeņa nekā visa Dānija. Austrumu pusē redzama Ulvenas sala (*Ulvön*), vēl viena lieliska pārgājienu vieta.

Ulvena ir slavena arī kā delikateses, sauktas *surströmming* – skārdenē fermentētas siļķes – dzimtene. Jāteic gan, ka pie *surströmming* garšas ir jāpierod. Tai ir ļoti spēcīga un īpatnēja smaka, tāpēc ieteicams atvērt uzpūtušos skārdeni ārpus telpām, zem ūdens vai dziļi mežā, tālu prom no cilvēku mājokļiem. Taču tā garšo labi, nelielā daudzumā uz neraudzētas maizes, kopā ar sīpoliem, kartupeļiem, sieru un skābo krējumu.

“Ja kaut kur pasaulē ir Augstajam Krastam līdzīga vieta, es to vēl neesmu redzējis.”

PELLE STAFŠEDE

SEŠI
NO LABĀKAJIEM AUGSTAJĀ KRASTĀ

Eva Jilkena un Džerijs Engstrēms pazīst Augsto krastu kā savu kabatu. Būdami *Friluftsbyn* (friluftsbyn.com) saimnieki, viņi vienlaikus ļoti aktīvi nodarbojas ar šī apvidus popularizēšanu – Džerijs cenšas piesaistīt Augstajam krastam vēl lielāku tūristu uzmanību, savukārt Eva darbojas pie vairākām idejām, kas saistītas ar šī apvidus gardumu kultūru. Kuram gan citam labāk jautāt ieteikumus par patīkamākajiem iespaidiem, kas noteikti jāizbauda šajā reģionā? Lūk, viņu atbildes…

DŽERIJS: Noteikti jādodas pārgājienā – uz Skulebergetu, ja vēlaties doties tikai uz vienu dienu, vai uz Skuleskogenas nacionālo parku. Tas ir jāredz obligāti.
EVA: Lai gūtu vislabāko garšas baudījumu šeit, Augstajā krastā, jāapmeklē *Hernö Gin* (hernogin.se): tur var dabūt pasaulē labāko džinu, kas tiek brūvēts mazā, sarkanā namiņā netālu no Hernosandas.
DŽERIJS: Var arī ar prāmi aizbraukt uz Ulvenu.
Nobaudīt dažus vietējos gardumus – piemēram, *surströmming*, vietējo fermentēto siļķi.
EVA: Ulvenā ir arī lieliska viesnīca un restorāns (ulvohotell.se), kur pasniedz maltītes vietējā reģiona unikālajā gaumē.
DŽERIJS: Ja vēlaties doties vieglā atpūtas un izklaides ekskursijā, apbrauciet apkārt Nordingro pussalai. Tur atradīsiet mazas kafejnīcas, restorānus un krāmu tirdziņus.
EVA: Ja vēlaties šeit baudīt īstu augstas klases mielastu, jāapmeklē restorāns *Linnéa & Peter* (linneaochpeter.se) Ērnšeldsvīkā – smalki ēdieni ērtā un brīvā gaisotnē.

DROŠĪBĀ NO BRIESMĀM

Starp augstajām salām un stāvajām krasta līnijas kraujām jūra skalojas klusi un rāmi, pasargāta no vētrām. Šeit pulcējas airētāji. Piekrastes salas veido ideālus airēšanas un pārgājienu maršrutus – gan tālākām ekspedīcijām pārmaiņus pa ūdeni un sauszemi, gan vienas dienas izbraukumiem apkārt kādai no salām. Turklāt nav vajadzīgas lielas prasmes vai pieredze. Airēt šeit, rāmajos, stāvu, mežiem apaugušu nogāžu apņemtajos ūdeņos, ir patīkama nodarbe, drošāka nekā došanās atklātā jūrā.

Skuleskogenas nacionālais parks un Mjeltona ir lieliskas piedzīvojumu vietas. Abās atrodas viegli pieejami namiņi, kuros ceļinieki var pārnakšņot, un dažviet uz salām atrodamas arī saunas, kurās var lieliski sasildīties un atpūsties pēc laivā pavadītas garas dienas. (Tikai uzmanieties no lāčiem!)

Augstā krasta līcīšus veido robaini krasta līnijas posmi, kur atrodamas tādas vietas kā *Norrfällsviken*, mazs ciematiņš ar garu akmeņainas pludmales joslu. Mūsu kajaki uzņem ātrumu pār rāmo, blāvi pelēko ūdens virsmu. Vienā virzienā stiepjas stāvs krasta posms, kas apaudzis ar mežu, kas spēcīgi atbalso katru izskanējušo skaņu. Otrā virzienā plešas akmeņaina pludmale ar rūsganiem, zaļiem, raibiem un marmora krāsas akmeņiem, - šeit var izkāpt krastā un atpūsties.

LIELĀ PLUDMALE

Ikviens, kurš dodas ceļā, lai iepazītu Augstā krasta unikālās ainavas, var sākt ceļojumu Storsandā. Storsanda atrodas Nordingro – apvidū, ko Džerijs raksturo kā vienu no galvenajiem tūrisma galamērķiem šajā reģionā līdz ar Skulebergetu, Skuleskogenas nacionālo parku un Ulvenu. Taču iesācējiem un kajaku airētājiem ar vidēja līmeņa prasmēm ieteicams iepazīt dramatisko *Norrfjärden* tieši līdzās Skulebergetai.

Gar Augstā krasta piekrasti mežs sniedzas līdz pat ūdens malai. Priedes aug arī pašā pludmalē, zeltainajās smiltīs, kur to atsegtās saknes veido interesantus ķeburus. Cik savāda sajūta – bet vienlaikus īsti raksturīga Zviedrijai – ieelpot silto jūras gaisu, stāvot uz sausu priežu skuju un čiekuru paklāja.

Ielaist kajakus ūdenī Storsandā ir viegli, jo palīdz garā, smilšainā pludmale. Tā kalpo kā pierādījums vienai no visplašāk pazīstamajām šīs apvidus iezīmēm – šīs ainavas var būt brīvi pieejamas ikvienam. Tikai izkāp no auto un jau pēc piecu minūšu gājiena nokļūsi dabas klēpī, skaistuma un miera valstībā. Mūsu namatēvs Džerijs raksturo Storsandu kā "vienu no trim izcilākajiem galamērķiem Augstā krasta reģionā" tieši labās pieejamības dēļ. Līdz ar kajaku airēšanu šeit lieliski var doties nelielā pārgājienā no vētrām pasargātajā mežā vai vienkārši palasīt ogas.

Nebūs lieki piebilst, ka, lai gan jūras ūdens ir tik rāms un vilinošs, šeit ir Zviedrijas ziemeļi. Airējot var kļūt mazliet pavēsi. Atrodoties laivā, apziņa, ka automobilis atrodas tuvu un ir jau iepriekš apsildīts ar viedtālruņa starpniecību, ir liels mierinājums. Piedzīvojumi brīvā dabā, mežonīgā apvidū ir pat vēl pievilcīgāki, zinot, ka jau pēc dažu minūšu gājiena atkal varēsim sasildīt kājas.

NEKUR CITUR PASAULĒ

Pašā ceļojuma sākumā, vēl pirms Sislebekas atstāšanas, lai kopā ar jaunajiem kajakiem dotos uz Augsto krastu, mēs ar Pelli pie kafijas tases pārrunājām savus plānus. Un kādi viņa teiktie vārdi šajā sarunā palika mums atmiņā visu ceļojuma laiku. "Ja kaut kur pasaulē ir *Höga Kusten* līdzīga vieta," viņš teica, "es to vēl neesmu redzējis."

Zviedrijā netrūkst skaistu dabas ainavu. Un mēs piekrītam, ka Augstajam krastam to vidū piemīt savs unikāls raksturs, ko piešķir apvidus stāvie kalni un lejas, kā arī papildina ērtās pieejamības fakts. Bez lielas piepūles var doties pastaigā mežos un pludmalēs, nelielā pārgājienā augšup kalnā vai pavadīt pāris dienas, airējot rāmajos, blāvi pelēkajos jūras ūdeņos. ■

VOLVO ON CALL

Volvo On Call apvienotais serviss sniedz pastāvīgu saikni ar jūsu *Volvo*, ļaujot kontrolēt savu automobili ar vienkāršu viedierīces lietotni. Ar tās palīdzību jau pirms iesēšanās savā *Volvo* varēsiet noskaidrot, kāda ir temperatūra, iedarbināt dzinēju, ieslēgt salona apsildi, pārliecināties, cik daudz degvielas ir bākā un cik laika vēl atlicis laika līdz nākamajai apkopei, kā arī atslēgt un aizslēgt automobiļa durvis. *Volvo On Call* ļauj arī no viedierīces uzstādīt brauciena mērķi navigācijas iekārtai un pat, ja vēlaties, izveidot braucienu dienasgrāmatu.

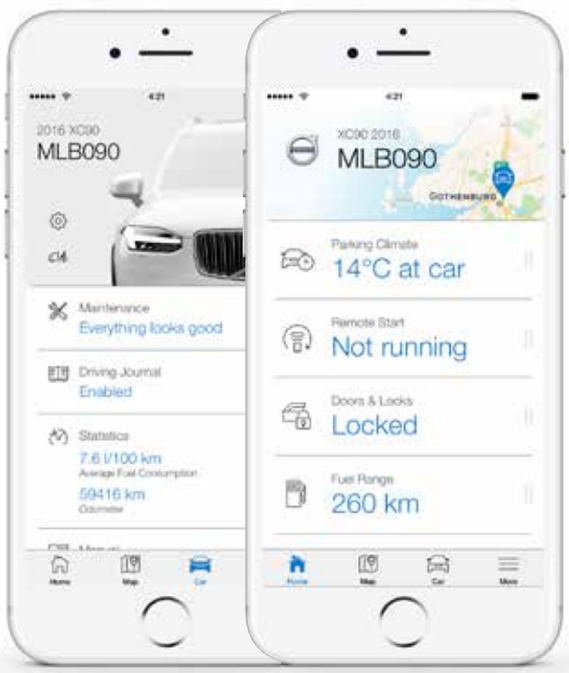

Turklāt šī lietotne palīdzēs atrast savu automobili pilnā stāvvietā.

Sistēmai ir iespējams pievienot vairākus lietotājus.

Volvo On Call dod iespēju jūsu *Volvo* izveidot Wi-Fi bezvadu interneta pieslēgumu, izmantojot SIM karti, kas ir savienota ar sistēmā integrētu 3G antenu. Tādā veidā tiek nodrošināts pastāvīgs savienojums, kas ir gan ātrs, gan uzticams.

Volvo On Call lietotnē, kā arī ar automobilī esošajām pogām SOS un ON CALL iegūsiet ātru piekļuvi dažādiem pakalpojumiem, piemēram, neatliekamā palīdzība, palīdzība uz ceļa. Ja automobilis iekļuvis avārijā un iedarbojas drošības spilveni, automātiski tiek zvanīts uz 112 ārkārtas palīdzības zvanu centru un, izmantojot GPS, nodota informācija par atrašanās vietu, lai vajadzības gadījumā pie vadītāja varētu ierasties palīdzība.

Sensus Connect kopā ar *Volvo On Call* padara automobili par spēcīgu informācijas un izklaides centru, ar kuru reālā laikā var saņemt satiksmes informāciju, informāciju par brīvajām stāvvietām, kā arī piedāvājumus par jauniem restorāniem, straumēt mīļāko mūziku u. c. Pakalpojumu rezervēšanas un pakalpojumu attālinātas atjaunināšanas, piemēram, navigācijas karšu atjaunināšanas, iespējas ir vēl papildu vērtība. Pastāvīgi tiek pievienotas jaunas *Sensus Connect* lietotnes un funkcijas.

Volvo On Call standartaprīkojums ir pieejams visiem, kas no *Mūsa Motors Rīga* iegādājušies jauno 2019. gada *Volvo* modeli (izņemot *Volvo V40* un *Volvo V40 Cross Country*, kuriem šī funkcija tiek aktivizēta par papildu samaksu). *Volvo On Call* iespēja pieejama arī daļai vecāku modeļu, bet – ja tā vēl nedarbojas, to var aktivizēt bez maksas *Mūsa Motors Rīga*. Par *Volvo On Call* iespēju savam *Volvo* precizējiet *Mūsa Motors Rīga* autosalonā.

Ja *Volvo* automobiļi ir iegādāti citur, nevis pie oficiālajiem pārstāvjiem (t. i., *Mūsa Motors Rīga*), tiem *Volvo On Call* funkciju aktivizēšana Latvijā pagaidām nav iespējama.

Volvo on Call lietotne ir savietojama ar *iPhone*, *Android*, *Windows Phone* viedierīcēm; ar *Apple Watch* un *Android Wear* viedpulksteņiem; ar *Flick* pogu; ar *Apple* un *Windows* planšetdatoriem; *Windows 10* datoriem. Lietotnes jaunākā versija strādā ar operētājsistēmām *iOS10*, *Android 5* un *Windows 10*.

Vairāk par *Volvo On Call* dažādajām iespējām: *support.volvocars.com*

PARĀDIET SAVU GAUMI
ĀRĒJĀ DIZAINA KOMPLEKTS

Izceliet savu individualitāti ar *Volvo XC60 Exterior Styling Kit* – ārējā dizaina komplektu. Kvalitatīvas detaļas, kuras vēl vairāk pasvītro jūsu automobiļa piedzīvojumu garu, aizraujošo un lepno raksturu – arī stāvot uz vietas.

Volvo XC60 Exterior Styling Kit komplektā iekļautas krāsās pieskaņota aizmugures aizsargplāksne, eleganti, pilnībā integrēti izpūtēji un viengabala priekšējā aizsargplāksne. Šie elementi lieliski papildina automobiļa līnijas – piešķirot tam jaunu, drosmīgu, izteiksmīgu un piedzīvojumu gara apdvestu stilu. Attēlā komplekts parādīts ar 22" 5 spieķu dubultu spieķu Black Diamond Cut sakausējuma riteņu disku papildu komplektu (nav iekļauts).

JAUNAS DZĪVES IESPĒJA

VOLVO CARS APMAIŅAS SISTĒMA

1945. gadā *Volvo Cars* Zviedrijas mazpilsētā Čēpingā sāka remontēt ātrumkārbas. Šis process, kas sākās kā īslaicīgs pagaidu risinājums pēckara izejmateriālu trūkuma apstākļos, drīz pārvērtās par pastāvīgu praksi, paverot ceļu vienam no plašākajiem atjaunotu rezerves daļu piedāvājumiem visā automobiļu būves industrijā – *Volvo Cars Exchange System* – apmaiņas sistēmai. Tagad, pēc vairāk nekā 70 gadiem, mūsu apņēmība atjaunot *Volvo* oriģinālās rezerves daļas ir stingrāka nekā jebkad, jo šāda metode nāk par labu gan cilvēkiem, gan automobiļiem, gan videi.

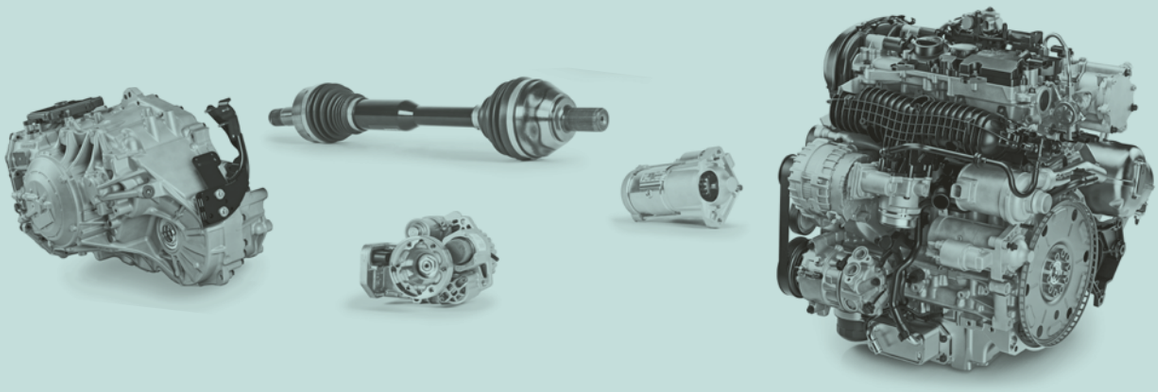

Mēs pat pārāk labi apzināmies, ka Zemes resursi nav bezgalīgi. Tāpēc mums visiem jādara viss iespējamais, lai tie pēc iespējas mazāk ietu zudumā. Daudzās valstīs otrreizēja pārstrāde tagad ir tik neatņemama ikdienas daļa, ka atrast virtuvi, kurā nav ierīkota kāda pārstrādes sistēma, būtu gandrīz tikpat neparasti kā atrast virtuvi bez plīts. Taču, pat ja sadzīves atkritumu šķirošana tagad ir pašsaprotama parādība, mums tomēr jājautā sev: "Vai pārstrāde vienmēr ir pareizākā izvēle?" Vismaz attiecībā uz *Volvo* detaļām atbilde ir noliedzoša.

Kas tad notiek ar nolietotajām *Volvo* automobiļu detaļām, kad pienāk laiks tās nomainīt? Un, ja pārstrāde nav pareizākā izvēle, kāda gan tā ir? Atbilde ir atjaunošana – process, ko *Volvo Cars* sekmīgi īsteno jau vairāk nekā 70 gadus.

LABĀK NEKĀ PĀRSTRĀDE

Visas *Volvo* automobiļu detaļas tiek ražotas saskaņā ar visstingrākajiem drošības un vides aizsardzības standartiem – gan attiecībā uz izejmateriāliem, gan ražošanas procesiem. Ja auto īpašnieka rīcībā ir tādas kvalitātes detaļas, tad prātīgāk ir pēc nolietošanās izmantot tās pēc iespējas lietderīgāk, nevis vienkārši nodot lūžņos. Un tieši to mēs arī darām.

Kad kādas noteiktas *Volvo* automobiļu detaļas laika gaitā nolietojas, tās tiek rūpīgi demontētas un, ja nav bojātas vai pārmērīgi nolietojušās, pedantiski atjaunotas pēc tiem pašiem augstajiem standartiem kā sākotnējā izgatavošanā. Kad kāda detaļa ir atjaunota atbilstoši *Volvo Cars* standartiem, tā nonāk *Volvo Cars* apmaiņas sistēmā, kur pacietīgi gaida izdevību atkal doties ceļā.

RISINĀJUMS, KAS NĀK PAR LABU VISIEM

Bet kāpēc tad nevar tās vienkārši pārstrādāt? – jūs jautāsiet. Tāpēc, ka tādu detaļu kā automobiļu komponenti pārstrādes procesos tiek patērēti lieli enerģijas apjomi. Tāpēc, atjaunojot šīs auto detaļas, mēs vēl vairāk samazinām savas darbības ietekmi uz vidi. Piedāvājam dažus skaitļus un faktus pierādījumam…

Atjaunotajām detaļām vajadzīgi līdz 85% mazāk izejmateriālu un par 80% mazāk enerģijas nekā no jauna izgatavotām detaļām. Atjaunojot lietotas detaļas, mēs varam ietaupīt līdz pat 980 tonnām tērauda un 350 tonnām alumīnija gadā. Savukārt, CO_2 izmešu jomā mēs ietaupām apjomu, kas atbilst apbraukšanai apkārt pasaulei 1326 reizes ar *Volvo V40 D2*.

Taču atjaunošana sniedz labumu ne tikai videi, bet arī automobiļiem. Visas atjaunotās detaļas atbilst tādiem pašiem kvalitātes standartiem un saņem tādu pašu garantiju kā no jauna izgatavotās *Volvo* oriģinālās rezerves daļas. Tās ir arī modernizētas pēc jaunākajām specifikācijām, tātad varbūt spēj darboties pat vēl labāk, kalpojot otrreiz. Turklāt atjaunošanas izmaksas ir daudz zemākas.

PAGĀTNE, TAGADNE UN NĀKOTNE

Pašlaik *Volvo Cars* apmaiņas sistēma nodrošina vienu no plašākajiem atjaunotu rezerves daļu piedāvājumiem visā automobiļu būves industrijā. Tajā iekļautas rezerves daļas automobiļiem līdz pat 15 gadiem pēc ražošanas, un tajā atrodami visi detaļu veidi – no ātrumkārbām līdz inžektoriem un elektronikas komponentiem –, kas ir rūpīgi atjaunoti saskaņā ar *Volvo Cars* sākotnējām specifikācijām.

Taču attiecībā uz atjaunošanu mēs koncentrējam uzmanību ne tikai uz vecākiem vai aktuālajiem *Volvo* modeļiem. Arvien pieaugošā elektrifikācijas un hibrīda tehnoloģiju izplatība liek mums pievērst uzmanību arī nākotnei. *Volvo Cars* gadiem ilgi gatavojās jauniem atbildīgiem uzdevumiem saistībā ar augsta sprieguma bateriju un citu spēka piedziņas ķēdes komponentu atjaunošanu divu dažādu motoru (*Twin Engine*) automobiļiem.

PROJEKTĒT, DOMĀJOT PAR RĪTDIENU

Pašlaik *Volvo Cars* atjaunošanas un projektēšanas departamenti sadarbojas un velta daudz laika, pūļu un prasmju tādu dizaina risinājumu izstrādei, kas varētu atvieglot katras detaļas atjaunošanu nākotnē, piemēram, izmantojot skrūvju stiprinājumus, nevis līmēšanu augsta sprieguma bateriju korpusu un citu komponentu metināto savienojumu blīvēšanai. Tas varbūt šķiet tikai neliels ieguvums, taču attiecībā uz vidi svarīgs ir katrs solis pareizajā virzienā. Ņemot vērā potenciālos ieguvumus sev, automobilim un apkārtējai pasaulei, atjaunošana tiešām šķiet visatbildīgākā rīcība.

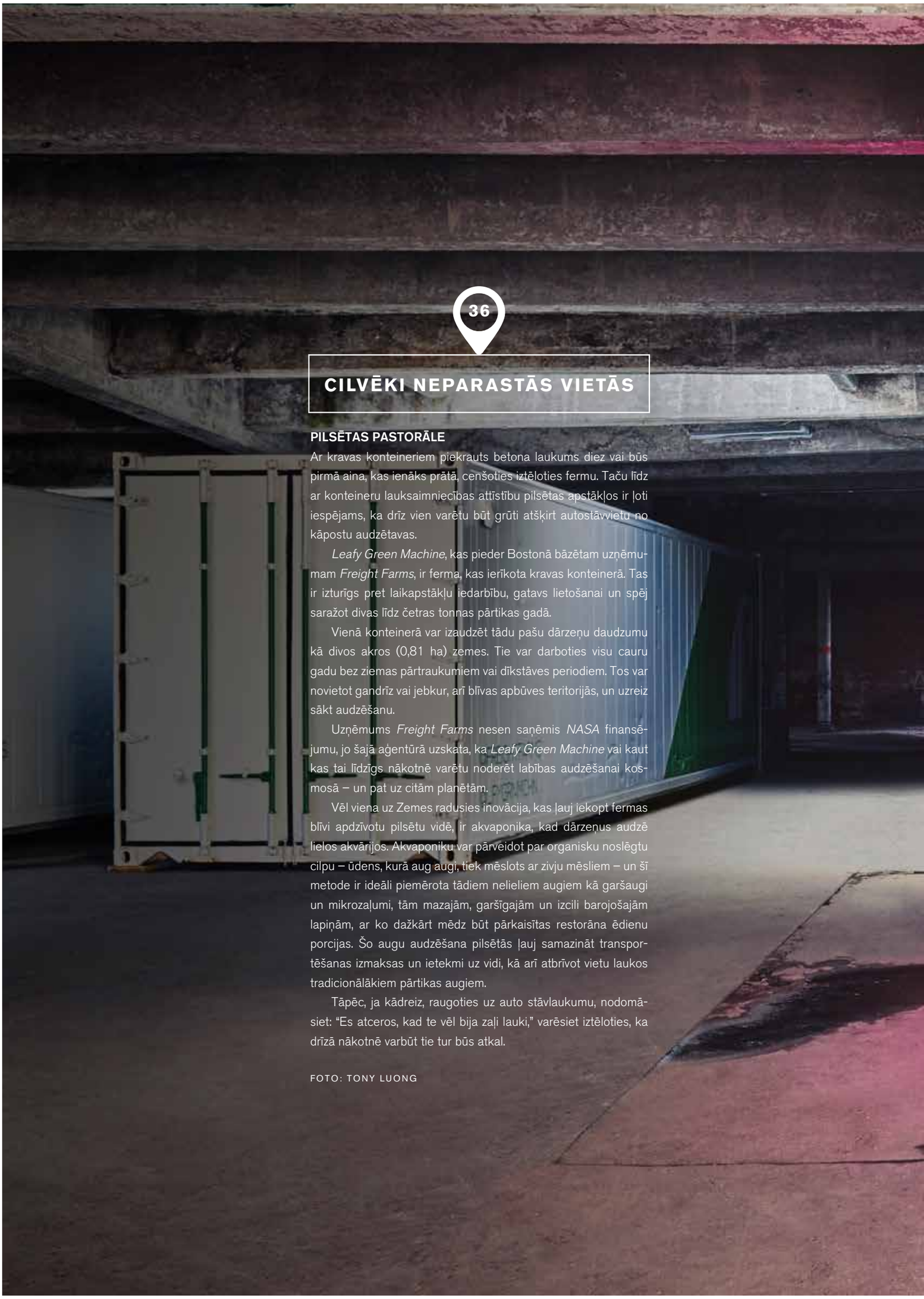

36

CILVĒKI NEPARASTĀS VIETĀS

PILSĒTAS PASTORĀLE

Ar kravas konteineriem piekrauts betona laukums diez vai būs pirmā aina, kas ienāks prātā, cenšoties iztēloties fermu. Taču līdz ar konteineru lauksaimniecības attīstību pilsētas apstākļos ir ļoti iespējams, ka drīz vien varētu būt grūti atšķirt autostāvvietu no kāpostu audzētavas.

Leafy Green Machine, kas pieder Bostonā bāzētam uzņēmumam *Freight Farms*, ir ferma, kas ierīkota kravas konteinerā. Tas ir izturīgs pret laikapstākļu iedarbību, gatavs lietošanai un spēj saražot divas līdz četras tonnas pārtikas gadā.

Vienā konteinerā var izaudzēt tādu pašu dārzeņu daudzumu kā divos akros (0,81 ha) zemes. Tie var darboties visu cauru gadu bez ziemas pārtraukumiem vai dīkstāves periodiem. Tos var novietot gandrīz vai jebkur, arī blīvas apbūves teritorijās, un uzreiz sākt audzēšanu.

Uzņēmums *Freight Farms* nesen saņēmis *NASA* finansējumu, jo šajā aģentūrā uzskata, ka *Leafy Green Machine* vai kaut kas tai līdzīgs nākotnē varētu noderēt labības audzēšanai kosmosā – un pat uz citām planētām.

Vēl viena uz Zemes radusies inovācija, kas ļauj iekopt fermas blīvi apdzīvotu pilsētu vidē, ir akvaponika, kad dārzeņus audzē lielos akvārijos. Akvaponiku var pārveidot par organisku noslēgtu cilpu – ūdens, kurā aug augi, tiek mēslots ar zivju mēsliem – un šī metode ir ideāli piemērota tādiem nelieliem augiem kā garšaugi un mikrozaļumi, tām mazajām, garšīgajām un izcili barojošajām lapiņām, ar ko dažkārt mēdz būt pārkaisītas restorāna ēdienu porcijas. Šo augu audzēšana pilsētās ļauj samazināt transportēšanas izmaksas un ietekmi uz vidi, kā arī atbrīvot vietu laukos tradicionālākiem pārtikas augiem.

Tāpēc, ja kādreiz, raugoties uz auto stāvlaukumu, nodomāsiet: "Es atceros, kad te vēl bija zaļi lauki," varēsiet iztēloties, ka drīzā nākotnē varbūt tie tur būs atkal.

FOTO: TONY LUONG

MAZUMTIRDZNIECĪBAS NĀKOTNE

MOBY MART

“Veikalos darbs sokas labi, ja tajos ir daudz cilvēku,” uzskata Pērs Kromvels, viens no Zviedrijas uzņēmuma *Moby Mart* dibinātājiem. Spriežot pēc šāda apgalvojuma, diez vai šķitīs, ka Pērs atbalstītu ideju par pašapkalpošanās veikalu ķēdi bez darbiniekiem un ar automātisku preču krājumu papildināšanu kā mazumtirdzniecības nākotnes risinājumu. Taču šeit ir kāda īpatnība – Pēra iecerētie pašapkalpošanās veikali prot arī paši pārvietoties. Un mobils tirgotājs pircējus vienmēr atradīs.

Moby Mart ieceres pamatā ir doma padarīt “ikdienas preču veikala” apmeklējumu vēl ikdienišķāku un ērtāku. Katrs mobilais *Moby Mart* veikals varēs apstāties un uzsākt tirgošanu jebkurā brīvā stāvvietā. Pircējam tikai jāieiet un jāsavāc preces, kas ir iepriekš izvēlētas un apmaksātas ar lietotnes palīdzību. Tā pati lietotne arī paziņo, kur pašlaik atrodas tuvākais *Moby Mart* veikals, un pēc tam ļauj iekļūt arī pašā veikalā. Ieejot tajā, pircēju sveiks kasieris hologrammas formātā. Tad izvēlētās preces var savākt nesteidzīgi, neraizējoties par to izbeigšanos vai lielām rindām.

“Nākamajos piecos gados mazumtirdzniecībā notiks vairāk pārmaiņu nekā iepriekšējos piecdesmit,” pareģo Pērs Kromvels. Tas ir diezgan pārdrošs apgalvojums, taču nenoliedzams ir fakts, ka tehnoloģijas attīstās tik strauji kā vēl nekad. Un līdz ar šiem tehnoloģiju sasniegumiem rodas bezgalīgas jaunas iespējas. Taču, lai gan pašapkalpošanās mazumtirdzniecības tehnoloģijās notiek tik strauja attīstība, vēl tikai salīdzinoši nedaudzi uzņēmumi izmēģina šīs iespējas reālajā pasaulē. Tāpēc šajā ziņā *Moby Mart* kļuvis par pirmatklājēju mazumtirdzniecības nozarē.

Lai gan šī iecere izklausās pēc tālas nākotnes idejas, vairāki *Moby Mart* veikali jau braukā un darbojas ASV ceļos, vienmēr gatavībā piedāvāt vēsu saldējumu saulainā pēcpusdienā vai ātras pusdienas apspriežu starplaikā. Ir pat arī plāni iesaistīt to darbībā bezpilota lidaparātus, kas varētu piegādāt nelielu pirkumu paciņas tuvākās apkārtnes pircējiem. Šie kustīgie mobilie veikali iesākumā izvērsīs darbību lielās pilsētās, taču vēlāk apkalpos arī mazākas apdzīvotas vietas, nodrošinot ērtu piekļuvi tādām precēm, piemēram, medikamentiem, kas agrāk tur nebija pieejami.

“Mēs piedāvāsim preču izvēli, vadoties pēc pieprasījuma. Varēsim uzturēt vairākus nelielus veikalus dzīvojamajos rajonos, kas darbosies no

“Nākamajos piecos gados mazumtirdzniecībā notiks vairāk pārmaiņu nekā iepriekšējos piecdesmit.”

PĒRS KROMVELS

rīta, pusdienlaikā un naktī, un vēl vairākus citus biznesa parkos, kas būs atvērti tikai darba laikā. Veikalos darbs sokas labi, ja tajos ir daudz cilvēku. Un ar mobilitāti var padarīt mazumtirdzniecību daudz efektīvāku," skaidro Pērs.

ATLIKS VAIRĀK LAIKA CITIEM DARBIEM

Kopā ar *Hefei* Tehnisko Universitāti – ļoti cienījamu Ķīnas augstskolu, kas specializējas inženiertehnoloģiju un vadības zinātņu nozarēs, – *Moby Mart* izstrādājis nepieciešamo tehnoloģiju, kas ļaus īstenot patstāvīgi braucošu veikalu ieceri. Šī darba mērķis ir padarīt visus *Moby Mart* veikalus pilnīgi autonomus, tostarp arī spējīgus patstāvīgi aizbraukt atpakaļ uz centrālo noliktavu, kad pienāks laiks papildināt preču krājumus. "*Moby Mart* lietotne uzrauga preču krājumus reālajā laikā," skaidro Pērs. "Tāpēc, kad kāds produkts ir izpārdots, lietotne paziņo veikala īpašniekam, kurš tad uzreiz var risināt šo trūkumu."

Šāds autonomijas līmenis ļaus visiem veikalu īpašniekiem – *Moby Mart* darbojas kā franšīze – koncentrēt uzmanību uz svarīgākiem darbiem. "Netērējot laiku uz naudas skaitīšanu, īpašnieki varēs vairāk pievērsties citiem uzdevumiem, piemēram, sava uzņēmuma attīstībai, preču izvēles bagātināšanai un pārdošanas rādītāju uzlabošanai," uzskata Pērs.

Veikals, kurš ir atvērts 24/7 un 365 dienas gadā. Bez pārdevējiem, bez skaidras naudas, bez kasēm un lielām rindām pie tām. Tik gudrs veikals, kas prot pats pārvietoties, apstāties un uzsākt tirgošanu jebkurā brīvā stāvvietā jebkurā pasaules malā. Laipni lūgti mazumtirdzniecības nākotnē. Laipni lūgti *Moby Mart* veikalā.

RADĪTS

PIEDZĪVOJUMIEM

JAUNAIS *VOLVO V90 CROSS COUNTRY VOLVO OCEAN RACE*

Sacensības *Volvo Ocean Race* ir unikālas pasaules mērogā. Bezbailīgas burātāju komandas sacenšas savā starpā – un ar dabas spēkiem – visskarbākajos iespējamos apstākļos. Tagad pienācis laiks iepazīties ar vēl kādu unikālu drosminieku – jauno *Volvo V90 Cross Country Volvo Ocean Race.* Ja ir vēlme pēc piedzīvojumiem, tad šis auto ir vislabākā izvēle.

VISGRŪTĀKAIS PĀRBAUDĪJUMS

Kad tu atgriezies pie auto, sāk jau satumst vakars. Lietus beidzot pārgājis. Taču mugursoma ir smaga, drēbes samirkušas un vēl nesen tik košais velosipēds nošķiests ar biezu dubļu kārtu. Tomēr diena bija pavadīta vērtīgi. Sakopojot visus spēkus un neatlaidību, tu spēji sasniegt iecerētās virsotnes. Tagad atliek tikai savest sevi kārtībā, sakravāt mantas un doties mājup. Taču dažkārt tas ir visgrūtākais pārbaudījums.

IKDIENAS VARIANTS

Tu pienāc pie auto, paskaties uz saviem netīrajiem apaviem un dubļaino velosipēdu un nodomā: "Reklāmās gan neko tādu nevar redzēt. Tur vienmēr rāda nosauļotus sērfotājus, kas slīd pār viļņiem, un priecīgas ģimenes, kas dodas izbraukumā, bet tikai ne automobiļus šādās situācijās." Tu dziļi ievelc elpu un sagatavojies netīkamam braucienam uz mājām, kur pēc tam vēl būs jānopūlas ar slapjā un netīrā salona sakopšanu. Taču var būt arī citādi.

***VOLVO* PIEDĀVĀJUMS**

Bet ja būtu tāds automobilis, kurš ir īpaši izstrādāts šādām situācijām? Automobilis, kurš ne tikai palīdzētu tev doties piedzīvojumu ceļos, bet arī gādātu, lai tu ar visu sporta inventāru dienas beigās varētu atgriezties mājās komfortabli un droši. Tad stāsta noslēgums būtu pavisam citāds. Kad tu atgriezies pie auto, sāk jau satumst vakars. Lietus beidzot pārgājis. Taču mugursoma ir smaga, drēbes samirkušas un vēl nesen tik košais velosipēds nošķiests ar biezu dubļu kārtu. Tomēr diena bija pavadīta vērtīgi. Tu pienāc pie auto, paskaties uz saviem netīrajiem apaviem un dubļaino velosipēdu un nodomā: "Tas nekas."

ATSTĀJ DABAS "DĀVANAS" TURPAT

Tu pasniedzies bagāžas nodalījumā, izņem mobilo tīrītāju* un ķeries pie darba. Jau pēc dažām minūtēm apavi un velosipēds ir tīri.

NELIELA GREZNĪBA SKARBOS APSTĀKĻOS

Pirms velosipēda un slapjo drēbju iekraušanas mašīnā tu piestiprini bampera aizsardzības paklājiņu un ūdensnecaurlaidīgo bagāžas nodalījuma paklājiņu. Kad visas mantas ir kārtīgi ievietotas, tu ieslēdz līdzpaņemto kafijas automātu, apsēdies uz bampera aizsardzības paklājiņa un pārlaid skatienu apkārtnei.

ATGRIEZIES MĀJĀS ĒRTI UN LEPNI

Tu iztukšo kafijas krūzi un sēdies pie stūres. Drēbes ir izžuvušas, tomēr tu nenoņem sēdekļu aizsardzības pārvalkus. Jo tie tiešām izskatās visai stilīgi. Tagad atliek tikai iedarbināt motoru, uzstādīt satelītu navigāciju un doties patīkamā mājupceļā, tīros, sausos un komfortablos apstākļos.

Kuru variantu tu izvēlētos?

V90 CROSS COUNTRY VOLVO OCEAN RACE

APRĪKOTS MŪSDIENĪGAM PIEDZĪVOJUMU CIENĪTĀJAM

• 230 V kontaktligzda • 4 papildu USB porti • Unikāli, otrādi apgriežami sēdekļu pārvalki

• Unikāls bagāžas nodalījums • Integrēts LED bagāžnieka durvju apgaismojums

• Īpaši izturīgs bateriju lukturis • Unikāls tekstila grīdas paklājiņš, izgatavots no pārstrādātas plastmasas

• Unikāla ārējā dizaina krāsu kombinācija un unikāls salona dizains

Iepazīstiet *Volvo V90 Cross Country Volvo Ocean Race* lapā volvocars.musamotors.lv

* Ar baterijām darbināmais mobilais tīrītājs ir pieejams kā izvēles piederums.

CEĻOJUMIEM

volvocars.com / collection.volvocars.com

1. ZĪDAIŅU SĒDEKLĪTIS **775 €** **2.** UZ AIZMUGURI VĒRSTS BĒRNU SĒDEKLĪTIS **775 €**
3. PALIKTNIS **529 €** **4.** PALIKTNIS AR VILNAS POLSTERĒJUMU **395 €**

KAKLA SPILVENS **125 €**
Vilnas tekstils un nubuka tekstils.

NAVIGĀCIJAS PROGRAMMATŪRA **1595 €**

STĀVVIETĀ NOVIETOŠANAS VIDEOKAMERA, AIZMUGURES SKATS **639 €**

STĀVVIETĀ NOVIETOŠANAS VIDEOKAMERA, PRIEKŠĀ NEREDZAMO ZONU SKATS **899 €**

VELOSIPĒDA TURĒTĀJS, UZSTĀDĀMS UZ SAKABES ĀĶA **1060 €**

SAKABES ĀĶIS, DAĻĒJI ELEKTRISKS **1599 €**

JUMTA ŠĶĒRSSTIEŅI **345 €**

BAGĀŽNIEKA DURVJU APDARES PLĀKSNE, APGAISMOTA **559 €**

SLIEKSNIS, APGAISMOTS **2529 €**

PILNS RITEŅU KOMPLEKTS **8305 €**
22" 10 atvērtu spieķu Black Diamond Cut.

! IEVĒROJIET, KA VISI ŠIE PIEDERUMI NAV PIEEJAMI VISIEM VOLVO MODEĻIEM. SAZINIETIES AR VIETĒJO DĪLERI VAI SKATIETIES VOLVOCARS.COM, LAI UZZINĀTU, VAI KĀDS NOTEIKTS PIEDERUMS IR PIEEJAMS JŪSU VOLVO.

Volvo Cars recommends Castrol EDGE Professional

V60 ir lieliski piemērots aktīvam cilvēkam, kurš spēj novērtēt skaistumu un praktiskumu

VOLVO V60 – IESPĒJAMS,

VISSKAISTĀKAIS ĢIMENES AUTO PASAULĒ

TEKSTS // YLLE RAJASAAR

Jaunais *premium* klases universālis *Volvo V60* svinēja savu pasaules prezentāciju 21. februārī. Latvijas iedzīvotājiem bija izdevība iepazīt šo jaunumu Rīgā, Ženēvas starptautiskās autoizstādes laikā, kad skaistais goda viesis bija ieradies šeit. Pirmie iespaidi ir lieliski. Ir uzsākta iepriekšēju pasūtījumu pieņemšana, un pirmie *V60* automobiļi ieradīsies autosalonos jau vasaras sākumā – un tad būs arī iespēja doties testa braucienā.

ZVIEDRU DIZAINA BRĪNUMS

Bez pārspīlējuma var teikt, ka *Volvo* automobiļi ir vieni no skaistākajiem pasaulē. Bija gandrīz neiespējami piekļūt jaunajam *V60*, jo visi demo automobiļi bija nepārtrauktas ļaužu plūsmas ielenkumā. Raksturīgā zilā perlamutra krāsa izceļ šī lieliski samērīgā universāļa virsbūves skaistās līnijas. Zviedrija ir jaunā Itālija, modernā auto dizaina valstība.

Kas gan padara *Volvo* tik iekārojamu? Fakts, ka tas ir tik rūpīgi pārdomāts un izstrādāts. *V60* nav tikai greznumlieta, tas ir auto, kas paredzēts braukšanai, turklāt ar lielisku komfortu. *Volvo* dizaineri spējuši veiksmīgi apvienot patīkamu estētisku baudījumu ar ikdienas komfortu un praktiskumu. Sākot apbrīnot detaļas, ātri vien var aptvert visu kopskatu. Pircējiem ļoti patīk dizains, kur uzmanības centrā ir cilvēks.

Volvo V60 universālī uzmanības centrā nav tikai vadītājs – tajā ir gādāts par lielisku braukšanas prieku arī visiem četriem pasažieriem. Līdzīgi kā citi 60. un 90. sērijas modeļi, arī *V60* ir aprīkots ar komunikācijām, ir viegli individuāli pielāgojams un piemērots dažādiem pielietojumiem – no kompakta reprezentācijas transportlīdzekļa līdz plašam ģimenes auto.

ELEGANCE IR TĀ BŪTĪBAS PAMATS

V60 universālis nosaka jaunus standartus vidēja izmēra *premium* klases universāļu segmentā – tas var lepoties ar greznu salonu, plašu telpu pasažieriem, mūsdienīgām komunikācijām un visjaunākajām palīdzības sistēmām vadītājam.

Jaunās paaudzes *V60* ir garāks un zemāks nekā tā priekštecis. Šis automobilis ir 4761 mm garš, 1433 mm plats, un tā riteņu bāze ir 2872 mm. Riteņu izmēru var izvēlēties pēc vēlmēm un vajadzības – no 17 līdz 20 collām.

Taisna jumta līnija un vertikāls aizmugures logs padara salonu plašāku. Bagāžas glabāšanas platība *V60* modelim pieaugusi par piekto daļu, un ar dažādo individuālās pielāgošanas un piestiprināšanas sistēmu palīdzību iespējams pārvadāt pat vēl lielākus priekšmetus. Asa rieva un uz centru vērsta augšējā dizaina līnija uzsver *V60* straujo raksturu, bet vēl labāku aerodinamiku piešķir *V60* standarta aizmugures spoileris. Šim aizmugures spoilerim ir arī praktiska vērtība – tas palīdz ietaupīt degvielu.

Ir pieejamas trīs apdares pakotnes: visvienkāršākā, bet stilīgā *Momentum* ar D3 motoru 150 ZS versijā, kas maksā tikai mazliet vairāk par 40 000 eiro un kurā ir iekļauts viss darbam un ikdienas dzīvei nepieciešamais; greznā *Inscription*, kur arī atslēgas ādas apvalciņš ir saskaņots ar salona apdares krāsām; un īpašā *R-Design* pakotne, kas valdzina ar īstu sportiskumu. Neatkarīgi no apdares, visjaunākie drošības risinājumi ir apvienoti ar rūpīgi izstrādātu komfortu – kā jau īstenam *Volvo* pienākas.

SKAISTUMS UZ SPA-PLATFORMAS

Jaunais *V60* ir izveidots uz *Volvo* mērogojamās SPA platformas pamata tāpat kā slavenais *premium* klases apvidus automobilis *XC60* un 90. sērijas četri augstākās klases modeļi. Tie visi sagādājuši *Volvo* pārdošanas

apjomu rekordus visā pasaulē.

Šasija, ko varētu raksturot kā "kāru pēc braukšanas", ir viegla un labi pielāgojas ceļa apstākļiem. Stabilu un līganu gaitu nodrošina dubultas šķērssviras priekšējā piekare un daudzsviru aizmugures piekare. Vadītājs saņem informāciju no stūres, un viņam pietiek laika attiecīgi reaģēt.

Izvēles aprīkojums - 4C aktīvā šasija, pielāgojas dažādiem braukšanas stiliem, ko var izvēlēties, nospiežot pogu, un, ja vadītājs vēlas, ir arī režīms, kurā var izveidot pilnīgi individuālus parametrus. *V60* ir viegli apgūstams, vadītājs it kā saplūst vienā veselumā ar šo automobili. Spriežot pēc pirmo lietotāju atsauksmēm, šis tiešām ir īsts vadītāja auto.

VISS NEPIECIEŠAMAIS ĒRTI PIEEJAMS

V60 universālis ir uzreiz atpazīstams kā zviedru *Volvo*. Braucot šajā jaunajā ģimenes automobilī, visi jutīsies labi – viss nepieciešamais ir acu priekšā un ērti aizsniedzams ar roku. Stūre ar loģiski izvietotām pogām ļauj izmantot visas braukšanas laikā nepieciešamās funkcijas. Elegantie digitālie rādītāji, ko var projicēt arī uz vējstikla, ļauj vadītājam neatraut skatienu no ceļa. 9 collu ekrāns centrālajā konsolē ir tik vienkāršs kā *iPad* vai varbūt pat vēl vienkāršāks.

Mūzikas cienītājus iepriecinās izcilas kvalitātes *Bowers & Wilkins* skaņas sistēma, kas nodrošina vadītājam un pasažieriem Gēteborgas koncertzālei atbilstošu akustikas vidi. Šīs koncertzāles skaņas kvalitāte tiek uzskatīta par vienu no labākajām pasaulē.

Ražotājs piedāvā arī jaunu *Harman/Kardon* 600 W audio risinājumu, kas ļauj iepazīt vēl nepieredzēti izsmalcinātu mūzikas baudījumu. Elegants universālis un vienlaikus arī mūzikas paradīze – kāpēc gan ne?

IZCILA DROŠĪBA

Vārds "drošība" ir bijis *Volvo* sinonīms jau kopš pašiem uzņēmuma pirmsākumiem. *Volvo V60* universālis ir pirmais *Volvo*, kas aprīkots ar pretējās joslas signalizāciju un spēju novērst frontālu sadursmi, kas ir viena no daudzajām funkcijām *City Safety* (pilsētas drošības) palīdzības sistēmā vadītājam.

Izvēles elements *Pilot Assist* palīdz vadītājam ikdienas braukšanā. Piemēram, uz pienācīgi apzīmētiem ceļiem šī sistēma palīdz noturēties savā braukšanas joslā un saglabāt distanci līdz priekšā braucošajam transportlīdzeklim. Tomēr tas nenozīmē, ka vadītājs braukšanas laikā var pilnībā zaudēt modrību – *Volvo* uzsver, ka šis automobilis ir sabiedrotais, nevis izlēmējs. Atbildība par braukšanas laikā pieņemtajiem lēmumiem joprojām pilnībā jāuzņemas vadītājam.

KLUSA UN EKONOMISKA PIEDZIŅA

Volvo V60 tiks piedāvāts pārdošanā Latvijā ar trim dažādiem dzinējiem. Pašreizējā benzīna dzinēju piedāvājumā ir tikai T6 dzinējs. Dīzeļmotoru cienītāji varēs izvēlēties D3 vai D4 dzinēju.

Visu dzinēju degvielas patēriņš iepriecinās prasīgus autovadītājus – *V60* ir lieliski piemērots aktīvam cilvēkam, kurš spēj novērtēt skaistumu un praktiskumu, taču nevēlas upurēt drošību un ekonomiskumu.

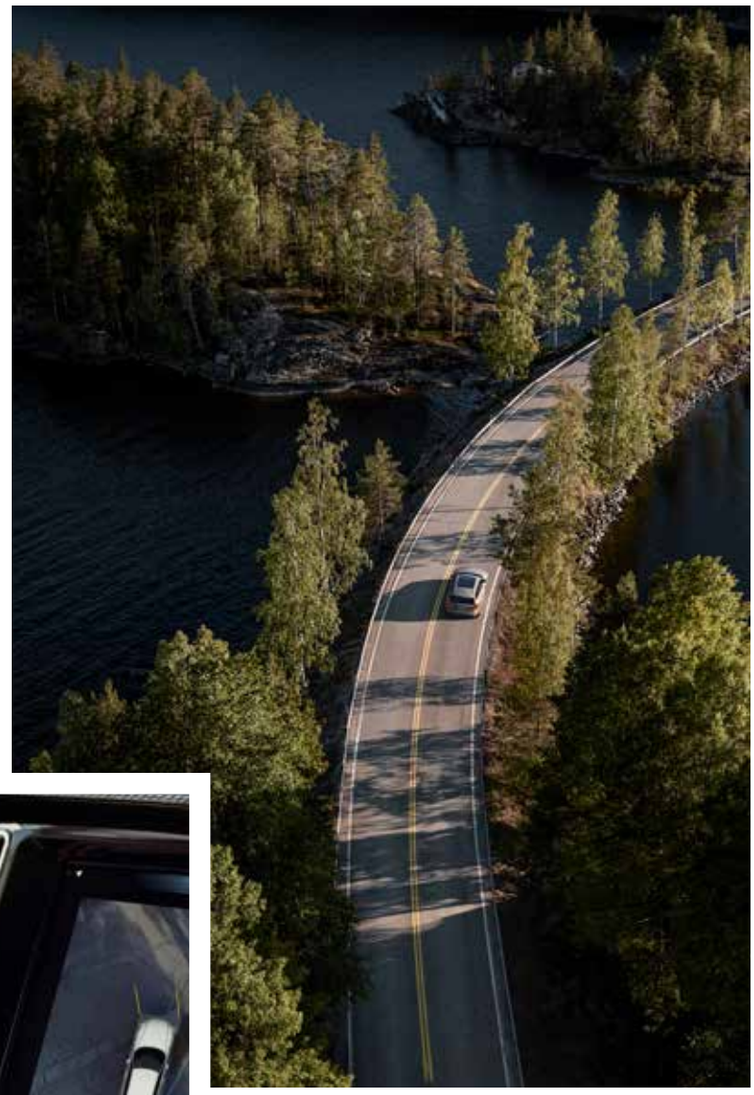

AUTO

ATVĒRTS UN DRAUDZĪGS

Populārais pasākumu moderators un TV raidījuma LNT Ziņu TOP 10 vadītājs Haralds Burkovskis apgalvo, ka Volvo uzrunā viņa pieaugušo „es", un ir pārliecināts, ka nākotnes auto mums nesīs patīkamus atklājumus.

TEKSTS / FOTO // ILMĀRS LĪKUMS / LNT PUBLICITĀTES FOTO

Cilvēki tevi labi pazīst kā pasākumu vadītāju, TV seju, agrāk arī kā radio balsi un ziņu dienesta šefu, taču tikai retais kā autovadītāju. Pastāsti par savu stūresvīra karjeru!

Tas ir baigi interesanti! Līdz gandrīz 30 gadu vecumam man nebija tādas domas, ka man vajag auto vai ka man gribētos braukt – mani tas neinteresēja pilnīgi nemaz!

Esmu dzimis un audzis rīdzinieks, allaž biju ticis galā ar sabiedrisko transportu, turklāt maniem vecākiem nebija sava braucamā, līdz ar to izpalika ķimerēšanās pa garāžu vai pārmantota interese par spēkratiem.

Tas viss mainījās, kad viendien mājās pārnāca dzīvesbiedre un teica – viss, es piesakos autobraukšanas kursos! Pēkšņi sākās ģimeniska sāncensība, studējām satiksmes noteikumus, un tā mēs – ar viena mēneša starpību, jo kundze izvēlējās paātrinātos kursus – tikām pie autovadītāja apliecības.

Jāteic, mums „pūriņā" bijuši ļoti dažādi auto, un ar to izvēli ir gājis kā tajā jokā par kurpēm – ja patīk, izmērs nav svarīgs. Sākumā braucām ar Dodge Neon, kas bija spridzīgs auto, taču pārāk daudz laika pavadīja servisā. Amerikānim sekoja japāņu Honda HR-V, un modeļa izvēli lielā mērā noteica man tolaik tīkamais plakano virsmu dizains.

Vēlāk nāca Peugeot kompaktvens 807, taču nu jau ļoti praktiska apsvēruma dēļ: gribējās auto, kurā var ielikt bērnu ratus, tos neizjaucot, un francūzis bija vienīgais, ar kuru to tiešām varēja izdarīt.

Bērni paaugās, „mikroautobuss" vairs nebija nepieciešams, un sievai izvēlējāmies Renault Captur. Oranža soma jau bija, oranžs lietussargs bija, pietrūka tikai… (smejas) Savukārt es pats stūrēju Volvo XC60 un pie tā cītīgi turos – nu jau būs pieci gadi.

Jāatzīst gan, ka nesen atkal atļāvos impulsa pirkumiņu – dzeltenu Smart Roadster. Divvietīgs, zems un ripo labi!

Kālab tieši XC60?

Man patika Volvo dizains, tas bija ierakstīts kaut kādos zemapziņas failos, un, kad bija pienācis laiks spert soli autoparka atjaunošanā, skaidri zināju, ka tas būs XC60 – man šķiet, ka šajā auto ļoti labi ir apvienotas visas svarīgās īpašības.

Jāsaka, šī bija pirmā mašīna, ko ļoti rūpīgi pētīju, tam veltot vairākus mēnešus. Un tā jau ir – ja nepērc pavisam lētu lietoto, darījumam ir jānobriest. Es izzināju ne tikai tehniskās detaļas, bet sāku iedziļināties pat Volvo koncerna vēsturē – man vienkārši patika ar to nodarboties!

Vēl zināju, ka auto jābūt ar gaišu salonu un manuālo pārnesumkārbu. Manam XC60 nav pilnpiedziņas, bet pēc tās neesmu jutis lielu vajadzību – auto ir vieglāks un vienkāršāks. Es ļoti būtu gribējis lūku, bet jocīgi bija tas, ka komplektācijā, ko izvēlējos, apsildāmie sēdekļi un lūka negāja kopā. Tā kā mums ilgi ir auksts, izvēlējos apsildāmos sēdekļus.

Nesen man radās iespēja izmēģināt jaunās paaudzes XC60 un jāteic, ka mani uzrunāja pilnīgi viss, sākot no jumta un beidzot ar jaunu riepu „matiem".

Kāda ir tava ikdienas autobraukšanas rutīna?

Kā daudzi, dzīvoju Pierīgā, un sabiedriskais transports manas ikdienas vajadzības nerisina. Profesionālā dzīve ir iekārtota tā, ka bieži esmu Rīgas centrā, Vecrīgā, lai gan, par laimi, pasākumi, kurus vadu vai kur piedalos, notiek visā Latvijā, tāpēc iznāk braukt gan uz Ventspili un Liepāju, gan uz Daugavpili.

Jāatzīst, ka ikdienā braucu diezgan sportiski, nu, cik ar Volvo to var atļauties. Jo tāds Volvo ir – tas tev liek divreiz padomāt, vai tas, ko taisies darīt, ir tas, ko tev vajag. Varētu teikt, ka Volvo uzrunā manu iekšējo pieaugušo cilvēku, un man tas ir ļoti svarīgi!

Automobilis mums visiem ir, lai pārvietotos, taču katrs tajā izbauda ko citu – vienam tas ir pats vadīšanas process, citam iespēja atslēgties no ārpasaules, vēl kāds domā tikai par to, ko darīs galamērķī. Kā ir ar tevi?
Tas atkarīgs no situācijas. Ja galvenais ir notikums galamērķī, gribas, lai brauciens ir ātrs un ērts, lai bāka pilna un auto funkcionē, kā nākas. Ieslēdz iemīļoto mūziku un izbaudi ceļu. Taču, kopš man ir Smart, es saprotu, ka man sagādā prieku arī pati auto stūrēšana.

Redz, es neesmu liels autoceļotājs pa ārzemēm, jo domāju, ka, raugoties praktiski, to darīt ar lidmašīnu ir daudz ērtāk. Cita lieta, ja bērni ir lieli un var braukt divatā. Manā dzīvē nu jau pienācis tas laiks, kad tuvākajos gados tiešām varētu domāt, kā „izskriet" līdz, teiksim, Atlantijas okeānam, piemēram, uz Faro Portugālē. Vienkārši prieka pēc divas nedēļas braukt turp, apēst apelsīnus un atgriezties pa citu maršrutu.

Strādājot tu tiecies ar daudziem ļaudīm un noteikti esi iemācījies ātri saprast, ar ko tev darīšanas. Ja mēs uz mirkli Volvo iedomātos par cilvēkiem vai vienu personu, kā tu viņu raksturotu?
Draudzīgs! Man ir sajūta, ka Volvo īpašnieki ir atvērti un draudzīgi cilvēki, tas ir ielikts pašā zīmolā.

Es strādāju [Latvijas Neatkarīgajā] televīzijā, un mums pēdējā laikā puse kolēģu ir pievērsušies „pareizajai ticībai" – Volvo kaut kā ir aizgājis!

Jā, mums apkārt ir arī lecīgie pilsoņi, un viņiem ir pilnīgi citi zīmoli. Ir zīmols, lai izrādītos; ir zīmols, lai būtu ātrākais; zīmols, lai tev būtu augstākā mašīna; zīmols, lai tev būtu 22 collu riteņi. Tās var būt dažādās lietas, un cilvēkiem patīk, bet Volvo ir demokrātisks.

Piemēram, ar V60 var braukt cilvēks šortos un līdzi ņemt suni, un tikpat lielā mērā es tajā redzu cilvēku uzvalkā ar vesti un ar tauriņu. Respektīvi, ir ļoti plašas cilvēcisko izpausmju iespējas. Zviedru sabiedrības kultūra ir balstīta uz līdzās pastāvēšanu un lielu iecietību, toleranci, un man liekas, ka tas viss šajās mašīnās ir.

Parunāsim par citu tēmu, kas gan arī cieši saistīta ar Volvo – par drošību! Relatīvi nesen kādā TV raidījumā tu paziņoji, ka esi pret fotoradariem. Kādēļ tāda nostāja?
Tā ir mana iekšējā pārliecība! Galvenā tēze, ko atkārtošu arī tagad,– mēs nemākam uzticēties pieaugušiem cilvēkiem. Un tā, manuprāt, ir ļoti slikta zīme. Man šķiet, ka publiskā vara tādā veidā grauj mūsu pašapziņu. Iespēju saprast, ka tu kā cilvēks esi vērtība.

Manā ieskatā, ja tu tiec novērtēts, tu automātiski kļūsti atbildīgs. Ja kāds apgalvo, ka tevi ciena, tas vairo pašapziņu. Tu uzvedies godīgāk un pareizāk tāpēc vien, ka tev ir cienījama cilvēka reputācija.

Tāpēc esmu pret šādu uzraudzību un līksmoju, kad pie Varkaļu kanāla bija nodedzināts radars. Es tur biežu braucu garām un domāju, ka tas ir varonīgs pilsoniskais akts. (smejas)

Viena no tavām interesēm ir futuroloģija, un tā vien šķiet, ka droša nākotnes iezīme ir autonomie auto. Ko tu par to domā – vai gribēsi būt pasažieris pats savā auto?
Šai lietai ir divas puses. Viena ir braukšanas prieks, un ir skaidrs, ka autonomā braukšana to atņems. Iespējams, braukšana pašam pat būs aizliegta, jo mašīnas savā starpā sapratīsies labāk, un transporta sistēma tādā veidā darbosies organizētāk un drošāk.

No otras puses, ik reizi, kad dodos uz attālāku vietu, domāju, ka tās divas, trīs stundas varētu izmantot lietderīgāk, un man šķiet, ka autonomā braukšana pavērs daudz jaunu iespēju, radīs jaunu dzīves telpu, lai mēs kļūtu gudrāki, izglītotāki, izklaidētāki. Iespējams, autonomie spēkrati kā serviss iegūst jaunu lietotāju loku, kam pašlaik ar auto nav nekāda sakara, un mainīsies automobiļu ražošanas un kalpošanas cikls.

Paredzu, ka mēs iemantosim citus priekus un veidus, kā labā nozīmē izbaudīt adrenalīnu, jo, teiksim, izpildīt šaubīgus manevrus pārpildītā ielā šā vai tā ir muļķīgi.

Bet, lai kādas pārmaiņas notiktu vai būtu gaidāmas, auto industrija šim procesam cieši seko un maina pati sevi. Viens labs piemērs ir automobiļu „abonēšana", kad auto vairs nav tavs īpašums, un autobraukšana faktiski kļūst pakalpojums.

Atgriežoties tagadnē, vai ir kaut kas, ko tu vēlētos mainīt tagadējos auto?
Ražotāji domā vismaz vienu paaudzi uz priekšu, un man liekas, ka ir izgudrots un patentēts milzum daudz lietu, par kuru man, mums, nav ne mazākās nojausmas. Es baudu to, kas ir pieejams šodien – man ir mana mašīna, mans gaišais salons, un ikdiena jau nedod daudz iespēju pārlieku fantazēt par šādām lietām.

Kaut gan… vienu lietu tomēr varu iedomāties! Manuprāt, ražotāji varētu ērtāk un gaumīgāk atrisināt mobilā telefona novietošanu – lai tas nekur neslīd un nenokrīt. Kompānijas velti šo tirgu ir atdevušas dažādiem „lipināmo-stiprināmo" piederumu ražotājiem.'

Tu vadi daudz un dažādus pasākumus, bet kuri no tiem ir visinteresantākie tev pašam? Uz kuriem tu aicinātu citus?
Var teikt, ka manas pamattēmas ir finanses, bizness un tehnoloģijas. Tas, kā tās transformē finanšu sektoru, nudien fascinē. Papildus tam mani tik tiešām interesē futuroloģija, un es lasu lekcijas par nākotnes darba tirgu, paaudžu atšķirībām, tehnoloģiju ietekmi uz mūsu ikdienu utt.

Pašlaik tēmu un pasākumu izvēle ir milzīga, taču vērtīgākie man šķiet biznesa forumi, kas dod iespēju tikties, apmainīties ar pieredzi, sajust pasaules elpu, un jo vairāk cilvēku no ārzemēm un jo atvērtāki temati, jo labāk! ■

DODIES VASARAS CEĻOJUMOS AR STILU

VOLVO CAR DZĪVESSTILA KOLEKCIJA

Tagad piedzīvojumi mūs gaida ik uz soļa. Tāpēc ir labi vienmēr būt gatavībā. Mūsu jaunākajā kolekcijā atradīsiet visu, kas vajadzīgs gaidāmās vasaras ceļojumiem – no elegantiem *Volvo Cars* pulksteņiem un inovatīvām rokassprādzēm līdz stilīgām saulesbrillēm un vieglām, ūdensdrošām somām.

1. BĒRNU KAPUČJAKA **69 €** 2. VĪRIEŠU KAPUČJAKA **79 €** 3. ATSLĒGAS PIEKARIŅŠ **16 €** 4. ATSLĒGU MACIŅŠ **18 €** 5. NAIMAKKA IZDZĪVOŠANAS APROCE **56 €**
6. POC KNOW SAULESBRILLES **170 €** 7. CORDURA MAZGĀŠANĀS PIEDERUMU SOMIŅA **74 €** 8. PULKSTENIS 40 balts **244 €** 9. PULKSTENIS 40 melns **244 €**
10. CORDURA CEĻOJUMU SOMA **239 €**

collection.volvocars.com

VOLVO